

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. NO. 27. — ŠTEV. 27. NEW YORK, FRIDAY, FEBRUARY 1, 1924. — PETEK, 1. FEB RUARJA, 1924. VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

RADIKALCI PORAZENI NA KONVENCIJI

Velikanski nered na konvenciji je trajal skoraj eno uro. — Predsednik Lewis je izvajal tri odločilne zmage. Ku Klux Klan pride pozneje na vrsto. — Amendment, kojega namen je bil odvzeti predsedniku polnomoč, je bil poražen. — Demonstracija delegatov iz Illinois.

Indianapolis, Ind., 31. januarja. — Konvencija United Mine Workers of America je zaključila svojo večerajšno večerjo sredi prizorov divjega nereda, ki so petdeset minut skoro preprečevali reševanje poslov. Naslednja točka programa je zadeva Ku Klux Klana.

Ko je divjal nered, se je prečitelo sekcijo za sekcijo ustave ter te sekcije avtomatično odobrilo. Čitanje je bilo prekinjeno šele, ko je prišla na vrsto proti-klanska klavzula.

Na signal predsednika, John L. Lewisa je Van Bittner tajnik komiteja, prekinil čitanje, da se omogoči prosto in odkrito razpravo glede vprašanja Klana, kot je izjavil predsednik Lewis pozneje.

Pred tem so Lewis in njegovi pristaši izvajali tri zmago. Prvo opoldne, ko je glasovanje glede predloga radikalcev in Klancev, naj se oropa predsednika pravice, da imenuje nižje izvrševalne uradnike, vzdržalo predsednika s 2263 glasovi proti 2106 glasovom opozicije.

Druga zmaga je bila, ko je bil poražen amendment, ki naj bi oropal predsednika polnomoči, da kaznuje uporne unije in okraje. Tretja zmaga pa je prišla, ko niso mogli dobiti radikalci dosti glasov, da zagotove imensko glasovanje glede predloga, s katerim bi se povečalo obseg bodočih konvencij ter zopet ustanovilo prejšnjo nadvlado Illinois.

Joe Lynall, radikalec iz Illinois, je vodil boj za ta amendment, ki je izgubljen za radikale. Ker se je zahtevalo od vseh strani imensko glasovanje, je dal predsednik Lewis prešteti glasove, da vidi, če je potrebnih 571 glasov. Konvencija je bila v velikem neredu, ko je tajnik Green izjavil, da je le 558 glasov.

Takoj nato so vprizorili delegatje iz Illinois, katere so podpirali v glavnem delegatje iz centralne Pennsylvanije in Canade, velikanski kraval ter zahtevali "pravico".

Medtem pa je predsednik Lewis razbijal po mizi ter zahteval mir. Ko so se delegatje nekoliko pomirili, je rekel, da želi podati izjavo.

"Predsedništvo ugotavlja," je rekel, "da lahko kritiče, dokler se ne boste sestali v peklu in da to ne bo izpremenilo pravil konvencije."

Nastal je nov kraval, ki je trajal do petih, nakar je predsednik Lewis zaključil sejo.

TRGOVINA MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO.

Rim, Italija, 31. januarja. — Pred kratkim je bila tukaj ustanovljena italijansko-jugoslovanska trgovska zbornica. Te dni so se začeli člani posvetovati in delati načrte, kako bi bilo mogoče začeti obsežno trgovino med obema državama.

V kratkem bo ustanovljena tudi v Belgradu podobna organizacija.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Raspokilja na zadnje polke in izplačuje "Poštni čkovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din.	\$12.50
2000 Din.	\$24.80
5000 Din.	\$61.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 Din. računamo posebej po 15 centov za poštne in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Raspokilja na zadnje polke in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir.	\$ 9.90
300 lir.	\$14.75
500 lir.	\$23.75
1000 lir.	\$46.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir. računamo posebej po 15 centov za poštne in druge stroške.

Za polizplačilo, ki priteguje znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljuje se možnostjo do posredni posred.

Vrednost dinarjem in liram sodaj ni stalna, morda se večkrat in nepredvidljivo; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dope poslani denar v roko.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

31 Cortlandt Street Tel. Cortlandt 2876 New York, N. Y.

Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

IZVANREDNO SREČNA POLJSKA PRISELJENKA

Uboga priseljenka si je priplesala po tisoč dolarjev na teden ter milijonarja za moža. — Preje je bila žena poljskega salonarja

V Chicagu se je vršila v četrti tek poroka, koje predgovodina je slična vsebini romana ali bajke o zaozoprani kraljici. Srečni novopečeni zakonski mož je Gil Boas, lastnik številnih kabaretov in milijonar in prav tako srečna mlada žena je Gilda Gray, znana plesalka, kateri gotovo niso rojenice v zibelki pripovedovale, da bo nosila čevlje po \$300, kajti v svojih dekliških letih je bila vesela, če so ji kupili čevlje za tri dolarje.

Gilda Gray je bila nekoč Mary Michalski ter je bila rojena na Poljskem. Pred 28 leti je prišla s starši v Ameriko in družina se je nastanila v Milwaukee. Mary so poslali v šolo, a učenje je bilo njena slaba stran in ko je končala "študije" se jeznala komaj podpisati, čitati pa sploh ni znala. Rajše je plesala kot da bi se poglabljala v skrivnosti angleške slovnice. Kmalu nato se je poročila z nekim birtom v Cudahy, Ill., John Goreckijem. Zakon pa ni bil srecen, kajti Jan je bil sam najboljši gost v svoji gostilni in poleg tega se je držal stare ruske in poljske prilovke, ki pravi: Kdor ljubi svojo ženo, jo pretepa.

Mary se je pa kmalu do grla naveličala življenja v družbi surovega Jana ter odšla v Chicago. Svojejo sina Martina, ki je star sedaj deset let, je pustila očetu. V Chicagu so se uresničile vse njene želje. Postala je plesalka. Bila je rojena plesalka in takoj od pričetka je bila uspešna. Iz Mary Gorecki se je izpremenila v Gildo Gray, kot se izpremeni magnusna gosneca v sijajnega metuljčka. Prišla je v New York in kmalu je postala najbolj priljubljena plesalka Amerike.

Gil Boas je prišel, jo videl ter bil poražen. Seznanil se je žnjo in tudi njeno preteklostjo. Videl je predvsem njeno nevednost, a tudi to je premagal. Nabilavil ji je učitelje, jo uvedel v družbo in kmalu se je znala Gilda ali Mary kretati med visoko družbo kot da je bila rojena na parketu.

John Gorecki, njen mož, ki je živel s svojim sinom v Milwaukee, je čital o čevljih svoje žene, ki so stali \$300, o tisoč dolarjih na teden ter slišal vsakovrstne pikantne povesti, ki so pripovedovale o aferah, pri katerih je imela Gilda le malo več na sebi kot ene čevljičke in ves ogorčen je naznanil Jan Gorecki časopisju sveta, da je Gilda Gray žena poštenega birta ter mati desetletnega sina in da jo bo tožil za ločitev zakona.

Tedaj je izvedel tudi Gil Boas, da ima Gilda moža in sina in da ni ločena. Ljubezen do lepe plesalke pa se vled tega ni ohladila in rekel ji je: — Loči se od moža in nato se bova poročila.

Rečeno, storjeno. Pred enim letom je bila izrečena ločitev zakona. Ker pa se sme po postavah Illinois ločena ženska poročiti šele eno leto po ločitvi zakona, sta čakala oba še eno leto. Večraj pa se je vršila poroka. S tem je bil zaključen roman lepe plesalke.

ZDRAVSTVENO STANJE WOODROWA WILSONA.

Washington, D. C., 31. jan. — Zdravstveno stanje bivšega predsednika Wilsona se je znatno poslabšalo. Baje boleha na želodec. Njegov osebni zdravnik admiral Grayson, ki je pred par dnevi odpotoval, je bil brezovno pozvan nazaj v Washington.

ŠKANDAL V WASHINGTONU.

Ameriško časopisje je polno poročil o škandalu, kojega izvor je v washingtonskih administrativnih krogih. Bivši notranji tajnik Fall je namreč kar na svojo roko izročil privatnim družbam vladne koncesije za izrabljanje petrolejskih polja. V zameno je sprejel na tisoče in tisoče dolarjev grafa. V škandal je zapletenih precej uglednih washingtonskih osebnosti. Mornariški tajnik Denby in državni pravnik Daugherty bosta najbrž odstavljena. Slika nam kaže pomožnega mornariškega tajnika Theodora Roosevelta (na levi) in Archie Roosevelta, ki baje precej vesta o celi zadevi.

OČE JE BAJE V JEZI UMORIL SVOJO HČER

Stari oče deklice pravi, da je oče umoril petnajstletno hčerko, Emo Dickson v svoji brezumni jezi.

Millville, N. J., 31. januarja. — Vsa znamenja kažejo, da bo kmalu rešena zagotetka, spojena s smrtjo petnajst let stare Eme Dickson, katero so našli dne 22. septembra preteklega leta umorjeno, dve milj od njenega stanovanja. Večraj zvečer je bil oče umorjen, pet in šestdeset let stari Thompson Dickson, aretiran, pod obdolžbo, da je spravil s sveta svojo hčerko.

Aretacija je bila posledica izjav dva in osemdeset let starega očeta domnevanega morileca. S trsočim glasom je stari mož pripovedoval pred okrajnim pravdnikom Wardom, okrajnim detektivom Lore in štirimi sosedi, da je njegov sin pobil svojo hčerko, jo naložil na samokolnico ter odpeljal truplo na mesto, kjer so ga pozneje našli. Nato je stari mož orisal celi dogodek. Ema je odšla na večer dne 21. septembra, k nekemu sosedu, da dobi tam mleko ter pustila doma na ognjišču kotel, v katerem je kuhala grozdje. Ker je dolgo časa izostala, se je grozde v kotlu posušilo in zažgalo. Ko je prišel nato oče v kuhinjo ter videl kotel z zažganim grozdem, se je strašno razsrdil ter odhitel ven, da poišče hčerko. Ema pa se je medtem vrnila domov po krajši poti. Ko se je vrnil malo pozneje tudi njen oče, je prijel za gorjace ter pričel tožiti svojo hčerko, ki je kričala ter zbežala na dvorišče. Tam jo je živinski oče še enkrat tako močno udaril po glavi, da se je zgrudila na tla. Ko je stari mož pohitel na dvorišče, mu je stopil sin nasproti z naslednjimi besedami:

— Mrtva je. Boljšo, da držiš jezik za zobmi, kajti drugače boš ubil tudi tebe. Glej, da se izgubiš v hišo in nikdar si ne drzni priti zopet ven.

Kmalu nato je videl stari mož, ki je kukal skozi okno, kako je sin naložil truplo hčerke na samokolnico ter jo odpeljal po temni cesti.

Detektiv Lore se je podal večraj zvečer v stovanje Thompson Dicksona, katerega je našel sedočega pri peči, zatopljenega v neko čtivo.

ŽALOSTEN KONEC BURNE KARIJERE

Vstaški vojak so ustrelili gubernija Felipe Carilla, pijonirkega socijalističnega voditelja v Mehiki. — Revolucijonarna vlada proti komunistom.

Mexico City, Mehika, 30. jan. — Gubernier Felipe Carillo, pionirski socijalistični voditelj v Mehiki in v zadnjih letih mednarodna postava, o kateri se je dosti razpravljalo tudi v ameriškem časopisju, je bil ustreljen od odredka vstaških vojakov kot se glasi v poročilih, katere je dobil predsedniški urad v mehiškem glavnem mestu.

Domneva se, da je zadela ista usoda več njegovih glavnih pribočnikov ter pristašev.

Smrt Carilla je dobila mednarodni pomen, ker je bil baje zaroden z Almo Reed Sullivan, mišno ameriško pisateljico in časnikarico, ki je pogosto obiskala Mehiko ter je vedno odločno zagovarjala v svojih spisih. V ospredje dogodkov v Mehiki je prišla pred nekako enim letom, ko je objavila v californijskih listih serijo člankov, v kateri se je zavzela za stvar več mehiških državljanov, mladoletnih, ki so se nahajali v californijskih ječah, obsojeni na smrt. V Mehiki prevladuje prepričanje, da so ti članki rešili obsojene smrti.

Njene potovanje v Mehiko glavno mesto jo je povedlo pozneje tudi v državo Jukatán, kjer je posvetila doberšen del svojega časa proučevanju razmer v te polotočni državi ter napisala več člankov, ki so bili objavljeni v ameriških iztočnih listih ter se pečali z arheološkimi čudesi razvalin poslopij Maja rodu v Čičen Ica. Tekom enega teh potovanj v Jukatán je bila predstavljena gubernierju Carillo. Glasi se, da je bil to slučaj ljubezni na prvi pogled. Izbruhnila pa je revolucija in poročna cerimonija je bila preložena na poznejši čas.

Sporočila, kiso prišla v mehiško mesto, kažejo, da je nova revolucijonarna vlada v Jukatánu odpravila vsa socijalistična in komunistična poljetja, katerega je ustanovil gubernier Carillo. Treba se je namreč spomniti, da je bil usmrčen gubernier Carillo med prvimi v Mehiki, ki so zagovarjali bolj liberalno postavlo glede ločitve zakona in da je pomagal pri več "poskusnih" porokah.

Država Jukatán je bila med prvimi, ki so podpirale socijalistične in radikalne ideje. Carillo, kojega osebnost je predstavljala

ODNOŠAJI MED ANGLIJO IN FRANCIJO

Ugledni angleški krogi so mnenja, da izmenjava pisem med MacDonaldom in Poincarejem ne bo imela dosti uspeha. — Liberalno časopisje je precej nezaupljivo. Deželi se ne bosta sporazumeli, ker je preveliko nasprotje med njunimi glavnimi cilji.

London, Anglija, 31. januarja. — izmenjava pisem med ministrskima predsednikoma MacDonaldom in Poincarejem glede popolnega angleško-francoskega sporazuma je vzbudila le malo komentarjev v listih, ker ni bilo še objavljeno besedilo teh pisem. Oni maloštevilni komentariji, ki so bili objavljeni, ne vzbujajo dosti upanja, da se bodo v kratkem izboljšali odnošaji med obema deželama.

Morning Post pravi danes, da so bila številna upanja vzbujena vsled sličnih sporočij v preteklosti, da pa mora javnost čakati nadaljnih informacij glede napredovanja pogajanj, ki so se pričela na ta način, predno bo mogla upati, da bodo sedanji napor bolj uspešni kot pa so bili številni prejšnji.

Listi, ki simpatizirajo s Francijo, so mnenja, da je bilo dobro, da se je MacDonald približal Franciji v prijateljskem duhu ter izjavljajo, da bi bile težkoče kmalu odpravljene, če bi mogel ministrski predsednik spoznati položaj, v katerem se nahaja Francija.

Liberalno časopisje, ki trajno nasprotuje francoski politiki napram Nemčiji, trdi, da ni mogoče pričakovati izboljšanja, dokler ne bo Francija opustila svojega doseganega stališča.

"Glavna težkoča je nasprotje med glavnimi cilji obeh dežel," pravi Daily Chronicle ter dostavlja: "Dokler ne bo opuščena aneksijonistična politika Francije, ne moreta Francija in Anglija delovati vzajemno."

Daily News pripominja, da je opaziti v zadnjih par tednih značilno izpremembo v francoskem javnem mnenju in po mnenju lista je to posledica dvomov med Francozi, če je varnost, katero jim je ponudil Poincare, sploh kaka varnost.

List pravi nadalje: "Naloga Anglije je pregovoriti Francijo z vsemi silami mednarodne dobre volje, katere more mobilizirati, da je mogoče najti boljša pota, kako zavarovati se pred napadom kot pa s pomočjo nadkondrole na železniškem sistemu zapadne Nemčije ter tiranjem Evrope v končni kaos."

POGREŠANA MLADA DEKLICA.

West Orange, N. J., 30. jan. — Helen Walters, 12 let stara dolarica, je bila kaznovana v nedeljo zvečer od matere, ker je šla na izprehod z nekim fantom, mesto da bi napravila šolsko nalogo. Od tedaj naprej pa je izgubila Helen iz domače hiše. Mati deklice, ki je naznanila policiji, da je izgubila njeno hčerko, je rekla, da je došla večkrat iz šole pritožbe, da Helen slabo napreduje in raditega jo je v nedeljo zvečer ozmerjala ter ji prepovedala hoditi z nekim mladčcem, ki ji je dvoril. Hčerka je nesramno odgovarjala ter došla za to od matere kofuto. Deklica je nato rekla, da se neusti tepsti in da bo šla k neki prijateljici.

Kmalu nato je povabil deklico neki John Costello, naj se pelje žnjim na izprehod, in od tedaj naprej je deklica izgubila. Policija je iskala Costello, a ga ni našla niti doma, niti v trgovini, kjer je bil zaposlen. Helen je za svoja leta dobro razvita ter izgleda kot da je stara 18 let.

V svojem sporočilu na predsednika Obregona pravi Manero: — Po vseh naporih, ki so sploh človeku mogoči, v prilog Carilla sem ravnokar dobil sporočilo, da je bil usmrčen, obenem z številnimi pristaši. Prosim vas, v ime našega naroda, da javno na najstrožji način obsodite zavratne morilce, ki so na tak podoben način osramotili našo domovino.

KAJ JE POVZROČILO KATASTROFO ZEAČNE LADJE "DIXMUDE"?

Pariz, Francija, 31. januarja. — Pred kratkim je bila imenovana posebna komisija, koje naloga je bila preiskati vzroke katastrofe zračne ladje "Dixmude". Komisija je dognala, da zračna ladja ni bila pripravljena za zimsko polje, ko je vreme sila nestalno. V zimskem času lahko določijo vremenski opazovalci vreme samo za en ali dva dni vnaprej, nikakor pa ne za dalj časa.

Splošno prevladuje mnenje, da je udarila v "Dixmude" strela.

SAŠKI KRONPRINC — KATOLIŠKI DUHOVNIK.

Draždani, Saška, 30. januarja. — Prošnji prestolonaslednik, princ Jurij, ki študira sedaj bogoslovje v St. Petru v Črni lesu, bo postal katoliški duhovnik. Star je sedaj 31 let in njegovi prijatelji ga dosedaj še niso mogli odvrtiti od sklepa, da postane duhovnik. Njegov stric, princ Maks, je že od leta 1896. naprej katoliški duhovnik.

Princ Jurij je sin princesinje Lujze Toskanske, ki je zapustila svojega moža ter pobegnila z učiteljem svojih otrok. Sedaj živi v Bruslju v skrajnem pomanjkanju. Tako vni poročajo belgijski listi.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by

Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.**"GLAS NARODA"**
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za leto leta	\$7.0
In Canada	Za pol leta	\$3.5
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.0
Za šest let	Za pol leta	\$3.5

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in praznikov. Dopolni brez podpisa in osebosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi priloži bilanca naslov, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

ANDERSON

Obsodba Williama H. Andersona, poglavarja Antislonske Lige, največje prohibicijske organizacije v Združenih državah, je razmeroma le majhnega političnega pomena.

Nič novega in nič presenetljivega ni namreč, če je človek, ki agitira proti alkoholu, lopov; kajti tudi oni, ki so proti prohibiciji, niso vsi čisti.

V zgodovini prohibicijskega gibanja in izvajanja prohibicije naletimo na vse polno odkritij in obsodb lopovskih suhačev.

Dosedaj ni bilo v državi New York še nobenega državnega oziroma zvezno-državnega prohibicijskega ravnatelja, — in to so mastno plačane službe — katerega bi ob koncu ne pognali kot psa iz urada, ker je direktno ali indirektno kupčeval z žganjem.

V Andersonovem slučaju je pa stvar nekoliko drugačna.

Anderson ni bil le največji voditelj suhaške organizacije, pač pa tudi osebno velik pobožnik ter je sleherno nedeljo opravljal svojo bišvo duhovniško službo.

Če pa tak človek, ki se je navidezno zavzel za prohibicijo zato, ker veruje vanjo, pride pred sodišče, obtožen zastran sleparije, je treba premotriti zadevo z drugega vidika.

Anderson je bil v javnosti zastopnik onih idealnih elementov, ki so začeli boj proti alkoholu iz čistega navdušenja ter pravijo, da se nesebično bore. Ker je obesil na klin duhovniško službo, in ker je bilo rečeno, da se je z vso unemo lotil svete prohibicijske stvari, je bilo nemavno, da ni mogel od zraka živeti. Dali so mu pošteno plačo, s katero bi lahko pošteno živel.

Polagoma se je pa doznalo, da ne dobiva Anderson samo \$10,000 na leto, pač pa da deli tudi s svojimi podrejenimi uradniki komisije, do katere so upravičeni za nakolektani denar.

Hoteč zatajiti ta graft, je namenoma napačno vodil knjige Antislonske Lige ter vlekel za nos svet ravnateljev, davčno oblast in javnost.

Pred sodiščem se je izkazalo, da je bil njegov idealizem le krinka njegovega pohlepa.

Hlinil je in hinavil, ker mu ni bila prohibicija poglavitna stvar, pač pa le sredstvo, s pomočjo kojega je hotel hitro obogateti.

Potne črtice.

A. J. Terbovec.

Montana je dežela visokih gor, obširnih planot, skalovja, gozdov, bistrh potokov in pustih, suhih step. Poznana je radi svoje živinoreje, sladkorne pese, krompirja, in pšenice, bakrene in drugih rud, številnih rudotopilnic in — zime. Montanska zima bi se lahko pisala ZIMA, pa še ne bi bilo izraženo, kot se spodobi.

Jej, ali je bilo mrzlo, ko sem se vozil na odprtih saneh iz Red Lodge v Bear Creek! Kadar je kopno ali pa le malo snega, drvi jo preko hriba udobni avtomobil, jaz sem bil pa tam v vreme, nu, ko je bilo treba poklicati konoje na pomoč. Povprečno je bil sneg debel po par čevljev, ponekod so bili zopet veliki zameti, medtem, ko drugod ni bilo skoro nikakega snega, ker ga je burja polizala.

Bear Creek je nekako središče za naselbine Washoe, Scotch Coulee, Stringtown, Caledonia in ne vem, kako se še imenujejo ti sta mala gnezodeca po dolini. V času, ko sem se jaz mudil tam, bilo je tamkajšno prebivalstvo nekako čisto z dnevnega reda. Par dni prej se je bila izgubila rojkinja Ana Planinšek, soproga Blaža Planinška, hčerka znane rodbine Mayrli. V nedeljo zvečer, ko je mož spremil domov

POMNITE

Ena izmed največjih prednosti uporabe Bordenovega Evaporiranega Mleka je, da ga lahko kupiti v količini in ga imate, kadarkoli ga rabite. V zaprtih konvah se ne bo skisalo pa naj bo vreme tako ali tako.

Če hočete vedeti, kako kuhati z Bordenovim Evaporiranim Mlekom, nam pošljite ta oglas s svojim imenom in naslovom.

THE BORDEN COMPANY
BORDEN BLDG. NEW YORK

takem malem kraju, kjer se skoro vsi ljudje medsebojno poznajo, napravi par takih nezdoljiv precej razburjenja. Posebno še, ker je bilo malo prej več delavcev poškodovanih v raznih rovih te okolice. Izgledalo je, da so postale nevarne kar epidemije. K temu je pritisnil še hud mraz in le malo gazi je vodilo po debelem snegu. Bilo je res skoro za obupati.

Stari prijatelji, s katerimi sem se, kljub debelemu snegu, mogel sestati, so storiili vse, kar je bilo v njih moči, da mi napravijo bivanje med njimi kolikor mogoče prijetno — in jaz jim tega ne bom pozabil. Prijetno sem bil iznenaden še iz držav Arkansas in Oklahoma. Šalili smo se, da imajo medvedje pač domovinsko pravico v Bear Creeku, a kljub temu mislim, da se še vedno na meravajo vrniti v solnčno deželo vedno zelenih magnolij ko se delavske razmere tam obrnejo kaj na boljše.

Pot iz Bear Creeka nazaj na Red Lodge, se mi je zdela, kot potovanje na severni tečaj. Razlika je bila ta, da pred sani nisimo vpregli psov, ampak dva rejena, a prav zimske kosmate konja. Mr. Kastelje mi je posodil kosmato kapo, češ, da se tako nisem prav posebno "zal" za pogledati, če mi pa ušesa odmrznejo, pa sploh ne bom več za med ljudi. Tudi sicer so me dobro zavili v odeje, a dihati sem moral vseeno brez nagobčnika. Zrak je bil tam pa že tako svež, da se ti je zdela, kot bi požiral zdrobljeno steklo. Ko smo pricinjali na vrh hriba in se obrnili navzdol proti Red Lodge, se je začela pa zadnja postaja našega križnega pota. Tam je take vrste mraz, da kar peče. Samo nos in majhen kosček obraza se je videl iz cunj, pa se mi je zdela, kot bi mi kdo rezal kožo z lica, s prav skrhanim pipeem. Iz oči pa so kipele grenke solze, sproti zmrzovale in mi, kot steklene koravde, padale na kolena.

Red Lodge je ljubko malo mesto, postavljeno v vnožju visokih planin, ob šumeči gorski reki. V poletnem času je ta kraj izredno prijeten. Se zdaj, zokopano v debel sneg, je mestce prijetno, lepo in domače. In rojaki tam so pravi vzor zapadne priprosti, odkritosrčnosti in gostoljubnosti. V katerokoli slovensko hišo stopiš, se počutiš, kot doma. Mrzlo je bilo sicer tudi tam, toda mestni hodniki so kolikor toliko oznaženi, in premog kopljejo vsak dan.

Pri neki priliki sem bil povabljen, naj se zjutraj oglasim po enega "takratkega", ki je dobro sredstvo proti flu in slabi sapi. Ko se mi je zazdelo, da me skuša treh boleti, sem res stopil "tje", in odšel z dolgim nosom, ker ni bilo nikogar doma. Gospodinja (hiše, kjer sem stanoval) pa v smeh in me brž vpraša, kakšen šnops je bil.

"Strasansko žvoh, prav nič ni mi zalegel", sem odvrnil malo nevoljno.

"Se mi je zdela", prasneprednica v smeh, "ker si se prikrivil nazaj tako zveržen, kot tista slo-

Jugoslavia irredenta.

O reformah na železnici

se mnogo vpije po Julijski Krajini. V deželi neverjetnosti pa je vse tako nazadnjaško, da se na prvi hip vidi, da so to reforme, katere so bile že zdavnaj zmetane v koš. Poglejmo si obrat. Povsodi se stremi za tem, da se olajša poslovanje s tujci na mejah. V Bohinju in na Raketu obvladujejo namrečenci po dva ali tri jezike in povsodi na progah Slovenije spretnost postreže tujca v njegovem jeziku. Na važnih obmejnih postajah v Podbrdu in v Postojni pa so nameščeni samo Italijani in po večini še taki, ki lomijo svoj južni dialekt, da jih celo drugi Italijani sami ne razumejo. Od vratarja do načelnika, od financarja do carnika, vse zna samo svojo materinsko. In vendar je Italija v obliki neri živela od tujkega dohodka! Naše ljudi, ki so utrjeni v delu in jezikovno izborni kvalificirani, mečejo iz služb in importirajo manjvredni službeni material iz juga. Pravijo, da se štedi v državi, ali kako štedenje je to, ako se odpuščajo dobri uslužbenici in se na njihova mesta postavljajo nespodobni ljudje. Vred tega se pogosto vidi, da sta sedaj dve ali tri osebe tam, kjer je včasih posel opraviel popravi naš človek. Italijanska vlada pa hoče pokazati svetu, da je nova pokrajina predvsem italijanska, z vso silo poitalijanuje, kar se da, na vsej črti. Skrivajo se pri tem tudi za neko reformno modernost, katera pa nikomur ne imponuje ter so sploh vse obratne razmere take, da ne služijo ugodno razvoju tujkega prometa. Kljub vsemu prizadevanju pa vendar ne prikažejo nikdar dejstva, da je Julijska Krajina jugoslovenska zemlja.

Peter Zgaga

Če se mi bo zdelo vredno, bom nekega lepega dne objavil lepo zgodbo o golobu, golobici in gosjaku.

Bilo je na nekem shodu. Ne bom zapisal, da baš na katoliškem v Chicagi.

Govoril je ta, govoril je oni, vsi skupaj pa niso dosti povedali, čeprav je bilo zbrane precej gospode.

Pa pozove predsednik debelega in petičnega rojaka, proseč ga, da bi izpregovoril par besed. Rojak vstane, ves zaripljen v obraz. Čudno zavija oči, mane s čeljustmi, premika ustnice, iz sebe ne spravi nobene besede. Nekoliko sram ga je bilo, ker je bilo precej gospode navzoče.

Sosed ga sune pod rebra in zašepeta: — Povej vendar kaj. Sicer bodo mislili, da si osel.

Rojak se sklone k njemu ter mu odšepeta: — Po naj mislijo, če hočejo. Toda, če bi usta odprli, bi vedeli, da sem osel.

Nekateri ljudje so srečni. Naprimer Rockefeller, Ford, Vanderbilt in drugi. Česarkoli se lotijo, se jim posreči.

O Fordu celo pravijo, da se izpremeni v denar vse, česar se dotakne. Kot kaže, je res tako.

Vse, česar se Ford dotakne, se izpremeni v denar.

Bog ve, kaj bi se zgodilo, če bi se Ford Skaze dotaknil?

Jaz bi skoraj rekel, da bi se Skaza na mestu izpremenil v nemško papirnato marko.

Dve mladi puncici sta se pogovarjali.

Prva se je hvalila:

— Ti ne veš, kako zna moj fant poljubovati. Ko sva se večeraj vozila v avtomobilu domov, me je neprestano poljuboval.

— Ali je sam vozil avtomobil?

— Da, sam ga je vozil.

— Jaz bi se pa nikdar ne pustila poljubljati moškemu, kadar vozi avtomobil.

— Zakaj ne? Mar se bojiš?

— Zakaj bi se bala. Toda poljub ni nič vreden. Kdor vozi, ne more posvetiti pozornosti poljubu.

Izkušen človek je dajal obupanemu rojaku naslednje svete:

— Rečem ti, nikar se ne loči od svoje hude žene. Ločitev zakona preveč stane. Veš, kaj napravi. Če se bošta zjutraj najbolj kregala in pretepala, kupi zvečer, ko se vračaš proti domu, za pet dolarjev rož. Stopi skozi vrata in ji izroči rože ter se pri tem ljubno smehljaj. To jo bo tako prijetno presenetilo, da jo bo pripriti zadela kap. Na ta način se boš žene iznebil. Tistih pet dolarjev za rože pa nisi vrgel v stran. Rože lahko porabiš pri njenem pogrebu.

Reka je postala italijanska. To pa zato, ker ima Italija več vojaštva in več municije kot Jugoslavija.

Sedaj torej veste, zakaj je postala Reka italijanska.

Poročilo omenja, da je newyorkška policija izsledila družbo mednarodnih ponarejalev denarja, ki so ponarejali denar raznih držav.

Prišli bodo pred sodišče, in sodišče jih bo brez dvoma oprostilo ter jih poslalo v umobolnico.

Kajti dandanašnji se ne izplača ponarejati denar raznih držav.

Le ameriške dolarje se izplača ponarejati.

NOVA ZAHVITIVA KNJIGA

NA KRAVAVH POLJANAH

Specijalno izdajo

Cena s poštnino

\$1.50

Jugoslovenska

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jednota

Inkorporirana 1. 1904

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Prezident: RUDOLF PERDAN, 913 E. 185 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrti: JOHN MOVERN, 413 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:

Dr. JOE V. GRAHEK, 808 American State Bank Bldg., 608 Grant St. 63 Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZHAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIĆ, 1234 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4323 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 410, Ely, Minn.
STANISLAV J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Payallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
FAULINE ERMEN, 323 Park St., Milwaukee, Wis.
JOSEF STEHLIC, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 533 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajo se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnične sprejemale naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovenska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovonom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 3 člani ali članicami.

Izpred sodišča.

Stražnik in čevljar.

Čevljarskemu pomočniku Jožetu Pavšcu v Mariboru je na Stefanov dan nekdo obljubil, da mu bo plačal večerjo, a je potem nenadoma zginit iz gostilne. To je Pavšča tako razburilo, da je prišel razgrajati in nadrl potem policista z besedami: "Prokleti Čig in begunci, samo žreti ste prišli sem!" Pred mariborskim sodiščem se je zagovarjal, da so ga na policiji tepli in privezali na desko. Pavšče je bil obsojen na 3 tedne poostregega zapore.

Golufija z zavarovalnico.

Pred celjskim okrožnim sodiščem so se zagovarjali dne 8. januarja radi omenjenega delikta Martin Pukmajster, posestnik v Slatini pri Smartnu v Ročini dolini, njegova žena Ana in 22letni Alojzij Medved, zidar istotam. Pukmajster je dal septembra 1922 zavarovati v Celju pri Assienarici generalni svojo težko bolelega svaka Franca Stubengela za 10,000 Din. Pred zdravniška pa je pripeljal obtoženega Medveda, ki je zadevno pogodbo tudi podpisal.

Pretep na gostiji.

Dne 30. aprila je bila pri Janezu Jernejku v Stopercih ob Pohorju gostija. Iz nevoščljivosti so prišli na gostijo tudi nepovabljeni fantje iz Makol. Oboroženi so bili s koli in začeli biti po gostih, posebno po Jernejku, ki so ga težko ranili. Okrožno sodišče je obsodilo vodjo pretepačev Ježefa Kampuša na 5, Henrika Korošca, Roka Korošca in Franca Korošča na 3, Jožeta Ferliča pa na 2 meseca ječe.

Za vse bančne posle,

kakor tudi za vse druge potrebe v zvezi s takimi posli je najbolje, de se obrnete na svoj domači zavod, kjer bodo Vaši nalogi najvestnejše in najboljše izvršeni.

Vaši prihranki so sigurni in Vam nosijo obresti po

4%

ako jih naložite pri nas na —

"Special Interest Account"

Glede denarnih pošiljatev, potovanja v domovino, dopreme oseb iz domovine, izstavljenja "affidavitov", pooblastil itd. posluži Vas naš zavod ceno, brzo in solidno.

FRANK SAKSER STATE BANK

Glavno zastopstvo Jadranske Banke.

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.

TRPLENJE in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka.

V knjigi so popisani vsi boji bivšega slovenskega polka od prvega do zadnjega dne svetovne vojne. In Galicije, z Dobrodoške planote, z gorovja s Tirol, Fajtjega hriba, Hudega Loga, Sv. Gabrijela, Pijave in o polkovem uporu ter njega zakletvi.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 270 strani in 25 slik in vojni.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Proučevanje nepreiskanih morskih globin.

Poroča E. MacCormick.

Le malo ljudi ve v današnjih časih, kakšen je resnični okus morja. Večina modernih potnikov se vozi preko morja v plavajočih velikanskih hotelih, kjer imajo na razpolago prava ognjišča ter poslušajo v japonskih vrtovih zvoke havajskih narodnih melodij. Za take ljudi je morje nedolžna stvarica, ki ima lepo umit obraz ter počasne lase in ki je sempatna nekoliko otroško razposajena ter prične tolči po oknih prostornih kabin in premetavati krobnike na mizi.

Kdor se pa hoče resnično seznaniti z morjem, naj se pridruži štatu kabelske ladje ter preišče par stvari, ki so stale vse veke skrite v prostornih podzemskih kletah sveta.

Prvič iz leta 1910 se je polagalo nov kabel preko Atlantskega oceana. Tisoč milj vrvi, ki bo visela med obema kontinentoma, se je že odšlo z velikih košev na kabelski ladji in v najkrajšem času bodo prihajala po tem kablu sporočila o tržnih cenah, padajočih kabinetih in drugih stvarih.

Nova kabelska črta, katero polaga Postal Telegraph Commercial Company, je osemnajsto komunikacijsko sredstvo, katero se je položilo ali bo položilo pod viharim Atlantikom. Čeprav se je položilo nad 20.000 milj podmorskega kabla izza sklenitve premirja, se je porabilo te velike količine kabla izključno za nadomeščanje pomanjkljivih delov črt, ki so bile že otvorene.

Vsa znamenja kažejo, da imajo kabli prav toliko sovražnikov v globinah morja kot majhne ribe, ki polnijo te morske prepade in globine. Včasih pokopljejo kabla podmorski plazovi. Včasih se jih pomotoma položi na potopljene ledene gore, ki se nato oddaljujejo ter odnesejo kabel s seboj. Najbolj pogosto pa se zgodi, da se začne v podmorski kabel takozvani tredo, morski črv. Nekoč je neki južni kabel pregriznil lačen morski volk, ki pa je hitro odjadral, ker je dobil električni udarec ter pustil svoje zobe na lieu mesta. Njegovi zobje, globoko zariti v izolacijski material, so prekinili komunikacijo, dokler niso spravili na površje dotičnega dela kabla ter ga popravili. V nekem drugem slučaju pa so našli v mrzlem vodovju Alaske mrtvega kita, ki se je poslužil kabla kot svojega mrtvaškega prta.

Polaganje kabla na visokem morju ter odvijanje kabelske vrvi od skrbno raznamovani poti je teren maloštevilnih romantičnih poslov, ki so še ostali v tem prazničnem modernem svetu. Ko se prične proces polaganja kabla, se dvigajo veliki zavoji kabla iz tankov kot kače, nakar gredo skozi celo serijo vodilnih cevi in končno preko krova v morje.

Kadar se nahaja kabelska ladja v plitvinah v bližini obali je odvijanje kabelske vrvi počasno, kot se gibanje lene kače. Ko pa pride kabelska ladja nad velikanske prepade oceana, potegne težu kabel navzdol tako hitro, da ga je treba zadrževati s pomočjo zavor. Kljub temu hitrejšemu gibanju pa se eni, da potrebuje kabel v globini 3000 fathoms približno dve uri in pol, da se potopi od površine pa do dna.

V bližini obali, kjer nemirno morje hitro obrabi kabel, znaša njegov premer tri ali štiri inče. Znanaj, na visokem morju, kjer vznemirjajo kabel le morski otoki, ki se počasi in dostojanstveno premikajo naprej, pa me znaša premer kabla več kot en inč in četrt. Tako natančen je kabel, da pomenja najmanjši mehurček plina ali najmanjši košček prahu v gumiji napaku pri prenašanju sporočil. Spajalci kabla morajo biti ljudje zmerljivih življenjskih navad ter dobrega zdravja. Drugače bi telesni strupi, ki prihajajo skozi kožo prstov, povzročili nedolžne v občutljivi kabelski vrvi.

Ko se odvilja kabel ter se pogreva v morje, sedi elektrika za

mizo v preiskusni sobi ter zasleduje gibanja plesoče svetlobne točke. Ta svetlobna točka je odsev zrcala galvanometra. Vsakih pet minut skoči ta plesoča točka na stran, v znamenje, da je sprejela signal z obali, kar kaže, da je zveza dobra in nepretrgana.

Pogosto čujemo, da vise kabli obešeni v festonih, nedaleč pod površino morja. V resnici pa mora vsaka ped kabla počivati na morskem dnu, kajti v drugačnem slučaju bi tok oceanskih rek kaj hitro odtrgal zunanjo plast kabla ter prepustil uplivu morske vode golo bakreno žico. V sled tega sledi kabel na tisoče milj raznoliki topografiji čudovite dežele pod oceanom. Pleza navzgor po strmih obronkih podmorskih gora, se pogreva navzdol v prepade, na tisoče čevljev globoko ter se zopet dvigne do oceanskih visokih planot, ki značijo obseg izgubljenih kontinentov, katere je premagalo svetovno morje.

Polagaleci kabla morajo poznati vsako plitvino in vsak prepad v topografiji morja. V glavnem s pomočjo njih naporov se je določilo velike globine morja, strme prepade oceana, kjer so tla na milje pod najnižjimi dolinami, po katerih je kedaj stopala noga človeka. Kabel, potopljen pet milj pod površino, bi bil pod takim strašnim pritiskom, da bi ga mogli potegniti zopet navzgor le škrpici sveta velikanov. Kadar se vsled tega najde prepad v morskih globinah, ki je globlji kot štiri milje, se poišče drugo pot ter položi kabel v varni razdalji od roba dotičnega prepada.

Kako velikanske so globine morja je razvidno iz dejstva, da bi se Mount Everest, najvišja gora na svetu, ki se dviga visoko nad Himalajskim pogorjem, brez sledu potopil v Tuscarora globini v bližini japonske obali in da bi vrh te gore ne ogrožal navigacije.

Poleg neprestanega sondiranja ali ugotavljanja globin morajo polagaleci kabla tudi skrbno paziti na temperature pod morsko površino. Pod plastjo vode, v katero prodre solnčni žarki, pade temperatura, do približno 32 stopinj Fahrenheita. Če poskoči toplomer, se sklepa iz tega, da se je vršila preiskunja v neposredni bližini podmorskega ognjenika. Na tleh oceana je na stotine in stotine vrtilih stožcev. — Čudnih ust, ki bruhajo raztoljeno laivo, katere pa zadušijo in pogasi sila vode.

Možje, ki določajo pot podmorskih kablov, so razkrili in mapirali deželo, ki vsebuje večje skrivnosti kot si jih je kedaj predstavljal najbolj bujna ali celo bolestna domišljija človeka. Zasedli so toke, ki se plazijo po časi naprej po morskem dnu. Zadelo so na plazove, ki so neslišno izginili v nepoznane globine. Našli so vulkane, ki bruhajo brez dima ali ognja. Zasedli so tudi čudno, sluzasto ribo, ki živi udobno pod pritiskom petih ton na kvadratni inč. Vse to so zasledili ljudje, ki polagajo tenke vrvi po dnu oceana.

Tiše, ledene globine pod kontinentalnim robom nimajo nikakih trat morske trave ali prepreg iz svilene mahu. Vse rastlinsko življenje izgine v sorazmerno majhni globini 300 čevljev. Lava iz dna mrtvih vulkanov, prah prah meteorjev, ki so padali tekom mladosti našega planeta in neke vrste sluz pokriva globoke doline, ki leže med visokimi planotami oceana.

Ko so prvič prinesli mase tega sivga želatina na površino, so nekateri znanstveniki izjavili, da je to prvotna sluz, ki je tvorila prvotni ali osnovni material celega živega univerza, — snov, ki leži na pol poti med organskim in neorganskim svetom in da je izvor vsega, kar je danes živega na svetu.

Če bi se to zanimivo teorijo dokazalo, bi se vedno zaprla usta našega ljubega Williama Bryana. Žalibog pa se je izkazalo, da ob-

AMERIŠKI MAGNAT V ŠKRIPCIH

Mrs. Onezima de Bouchel, krasna ženska iz New Orleansa, toži G. Candlerja, izdelovalca znane mehke pijače "Coca-Cola", za pol milijona dolarjev odškodnine. Candler ji je obljubil, da se bo poročil z njo, pa se je skesal.

staja ta sluz iz razpadlih teles milijonov morskih živali. Tla oceana so dobivala neprestano iz višjih plasti mrtva trupla živali, od velikanskega kita pa do najmanjšega črva.

Riba, ki živi v teh neizmernih globinah morja, je skrajno ekscentrično bitje. Gobe ima širok in obraz je tako spačen, da ga more ljubiti le mati. Te ribe se vsled tega počasi in dostojanstveno kot pogrebnički. Njih barva je črna. Njih edina briga v življenju je strah, da bi zasle v višje plasti, kjer bi jih lažja voda potegnila kvišku ter umorila. Nekatere vrste teh rib iz globin oceana so slepe. Druge pa proizvajajo svojo lastno svetlobo s pomočjo svetlobnih točk, ki so slične razsvetljenim luknjam oceanskega parnika. Nekatere nosijo prave svetilke na dolgem izrastku pred očmi.

Natančne oblike številnih teh rib ni mogoče določiti, ker imajo neprijetno navado, da eksplodirajo, kakor hitro pridejo v razredčeno ozračje na površini.

Izpremena pritiska od petih ton na kvadratni inč pa do malenkostnih petnajstih funtov je preveč zanje in raditega se razlete na vse strani.

Palica palčeve debeline.

Še pred 50 leti je bilo na Angleškem po postavi možu dovoljeno, svojo ženo pretepati, če le ni bila palica, ki se je je mož posluževal, debelejša od njegovega palca. Žena, ki ji je bilo to že odveč, da bi jo mož vsak večer pretepal, je zbežala. Mož, ki mu igra s palico pač ni povzročila toliko preglavice kakor ženi, je poizvedel za njeno bivališče ter po peljal pred okrajno policijo, da jo ta zopet prisili pod zakonski jarem. Žena je izjavila, da noče več živeti skupaj z možem, ki prihaja vsak večer pijan domov in jo pretepa. Mož, pravcati Herkul, je odvrnil, češ, da palica ni debelejša od njegovega palca. "Da, gospod sodnik", je zaklicala žena, "a njegov palec je debel kot moja roka. Le pogledajte!" Vse to ni nič pomagalo in pravdo je izgubila žena.

Dražba pohištva kraljice Marije Antonijete.

V pariškem hotelu Drouet se je pred kratkim vršila dražba pohištva, ki je bilo nekoč last nesrečne kraljice Marije Antonijete. Prodano je bila ena postelja, en stol in ena omarica. To pohištvo se je nekoč nahajalo v versailskem dvoru in je bilo sedaj prodano za 136 tisoč frankov. Pohištvo, ki je izdelano v slogu rokoka, je kupil neki Amerikanec.

Usoda Zeppelinov.

Ob tragičnem koncu francoskega zrakoplova "Dixmude" se mnogo piše o nezdolah drugih zrakoplovov Zeppelinovega tipa. Vodljivi zrakoplov je iznajdba precej novega datuma. Evropa ga pozna še ne celega pol stoletja.

Zeppelinovo ime se je pojavilo v aeronavtiki okoli leta 1900. Takrat je Zeppelin bil na pragu svojega izuma. Zgradil je prvi vodljivi zrakoplov. Balon je bil napravljen po gotovih vzorcih, katere je imel Zeppelin na razpolago, vendar je bil v splošnem tako konstruiran, da ni bil posnatek, temveč original. Zeppelin je delal z njim poskuse tako dolgo, dokler ga je bilo konec. Poskušal se je z njim tudi na vodi. Pri nekem poskusu pa se je balon prekužen pod vodo in se ni več hotel dvigniti. Osebe, ki so bile pri eksperimentu, v balonu, so padle v morje. S težavo so izvlekli zrakoplov iz vode ter ga spravili pod lopo. Zeppelin je začel študirati, kako bi ga popravil. Toda še predno je prišel do novih eksperimentov, je nekega dne nastal vihar, ki je razdeljal lopo in pokvaril ponesrečeni balon tako, da ni bilo več misliti na njegovo uporabo.

Zeppelin je čez noč obubožal. Prišel je ob premoženje, zakaj vse, kar je imel, mu je odnesla burja. Takrat se je v Franciji pojavil zrakoplovec Santos Dumont. Njegovi uspehi so Nemčijo prestrašili. Nemci so se bali, da bi jih Francozi na polju zrakoplovstva prekosili. Izšli so torej okoli, ki so delali v prid Zeppelinu, kateremu je nemški narod v lastnem interesu hotel pomagati na noge. V kratkem se je nabralo pol milijona mark, za tiste čase ogromna svota. S tem denarjem je šel Zeppelin novič na delo. Nove podpora mu je prinesla loterija, ustanovljena nalašč zato, da se podpre Zeppelinovo podjetje. Toda tudi drugi zrakoplov je postal žrtev eksperimentov: pri nekem poletu je končal je bolj nesrečno kakor njegov prednik.

Zeppelin je takrat že imel ime, ki ga je vsak Nemeec izgovarjal s ponosom in samozavestjo. Zato mu ni bilo težko spraviti skupaj sredstev, ki so mu bila potrebna za tretji balon. Z njim je Zeppelin oodvzel več uspešnih poletov, a končno je tudi tretji šel za svojima dvema tovarišema. Ker je zadel podobna zrakoplovna nesreča v istem času tudi Francoze, ki so izgubili balon "Patricie", je Zeppelin pogumno gradil svoj četrti balon. Nemški narod ga je pri tem podpiral z vsemi močmi. Saj se je Nemčija pripravljala na vojne, katere ni mislila izgubiti.

Ali tudi četrtega balona je bilo komal konec. Izumitelj pa se je nesreče že privajal in ga nova nezgoda ni spravila iz ravnotežja. Začelo se je nabiranje denarja za Zeppelinove ideje in Nemci so kmalu nabrali sedem milijonov mark. Berlinski rajstaj je votal izumitelju podporo pol milijona mark, kar je Nemeec še bolj podžgalo na darežljivost.

Tako je Zeppelin lahko začel proizvajati balone na veliko. Svoje iznajdbe je bolj in bolj izpopolnjeval. Ustanovil je tvornico za balone in delal. V svetovni vojni je stopil s svojimi vodljivimi zrakoplovi v službo države, ki je pri njem naročila večje število balonov. Precej se jih je sicer pokvarilo in potrolo, nekaj jih je tudi moralo pristati za sovražno črto, a Nemčija ni klonla. Podpirala je Zeppelina, on pa je delal zanj in zase. Tako je zgradil tudi svoj Super-Zeppelin, ki je nosil številko L-Z-72. Imenoval se je "Nordstern" in je napravil nekaj prav lepo uspešnih poletov. Ko je Nemčija podpisala versailsko mirovno pogodbo, pa je bilo določeno, da se "Nordstern" izroči Franciji na račun reparacij.

Sedaj je "Nordstern-Dixmuda" konec. Priredil je potovanje v Afriko. Medpotoma je postal žrtev viharja, ali, kakor slejpaže, nekateri zdravniki, ki so preiskali truplo vodje Du Plessisa in našli na njem neznane vrste poškodbe od strele.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

ZAPOSLENOST V POEDINIH DRŽAVAH.

Federalni urad za posredovanje dela (U. S. Employment Service), ki spada pod Department of Labor, je ravno izdal zanimiv pregled o delavnih razmerah v 44 zveznih državah, kakršne so sedaj in kakršne utegnejo biti tekočega leta. V naslednjem hočemo na kratko navajati poročila zlasti iz držav, kjer so naši rotjki zaposleni v večjem številu.

Arizona. — Kar se tiče zaposlenosti, se potreba in zaloga glede vseh vrst delavcev približno pokriva. Delavnost v industriji nadaljuje in nič ne kaže, da bi pojenjala. Obrat v rudnikih, mlinskih in železniških središčih je živahen in za leto 1924 prevladuje optimizem. Minulo leto je bilo jako dobro za farmarje in bržkone bo letos še več zemlje obdelane kot dosedaj.

California. — Zaposlenost v industriji izgleda za to leto jako ugodno. Splošno se pričakuje, da bo leta 1924 izredno veliko dela v gradnjah. Minulo leto je bilo jako dobro za farmarje in bržkone bo ta prosperiteta nadaljevala tudi za tekoče leto. Kar se tiče dela v rudnikih, se vršijo priprave za obširno produkcijo tekom leta 1924. Sodeč po sedanjih razmerah, bo letos ravno tako živahno povpraševanje po delavcih, kot lani, in se bo potrebovalo še več neizurjenih delavcev.

Colorado. — Dasi sedaj obstaja običajni zimski prebitek sezonalnih delavcev, vse kaže na to, da bo primanjloval delavcev tekom letošnje gradbene in poljedelske sezone. Obrat v industriji se nadaljuje. Industrije še nadalje obratujejo obsežno in vse kaže na to, da se bo v nekaterih strokah tekom tega leta obrat še povečal, kar bo imela za posledico še večjo potrebo po izurjenih in neizurjenih delavcih kot lani. To velja zlasti glede poljedelstva, električnih naprav, brigacij, izsuševanja in drugih gradb, kakor tudi plina in petroleja. Ta čas je nekoliko manj zaposlenosti v kovinskih rudnikih, ali pričakuje se, da se bo aktivnost v tej industriji povečala in da bo velika potreba po kovinskih rudarjih. Zaposlenost v premogovnikih se je nekoliko povečala tekom minulih tednov in izgleda dobro za bodočnost. Jeklarne so posebno aktivne in bodo bržkone še za naprej.

Idaho. — Očitno je v tej državi jako malo nezaposlenosti. Ne pričakuje se nikako pojmanje industrijalne aktivnosti za tekoče leto. Potreba po izurjenih in neizurjenih delavcih bo skoraj enaka oni prejšnjega leta. Pričakuje se, da bo rudarska industrija, klj sedaj v izbornem stanju, razširila svoj obrat tekom leta 1924. V tej industriji bo potreba po izurjenih in neizurjenih delavcih ravno tako velika, če ne večja, kot lani; zlasti velja to glede izurjenih rudarjev, katerih sedaj odločno primanjkuje.

Illinois. — Tu ni opaziti nikakoj pojmanje industrijalne aktivnosti, razum kar se tiče sezonalnih delavcev. Edine stroke, kjer se nekoliko manj dela, so industrije jekla in poljedelskih strojev. V gradbeni stroki bo letos ravno toliko, in morda še več kot lani. Farmarji so imeli precej dobro leto in so optimistični glede tega tekočega leta. Zaposlenost v premogovnikih se povečuje in pričakuje se, da za par mesecev bo znatno več premogarjev zaposlenih. Na sploh vse kaže na to, da bo letos ravno tako velika, če ne večja, potreba po izurjenih in neizurjenih delavcih. Bilo je predecembra 1923 bržkone več nezaposlenosti kot v enakem mesecu leta 1922. To pa ni posledica industrijalne depresije, marveč je popolnoma pripisati obširnemu pritoku ljudi in drugih držav, posebno okolščini, da je čez 100.000 črnecv prišlo iz Juge v državo Illinois.

Kansas. — Obrat v industriji

nadaljuje povoljno in le malo nezaposlenosti je opaziti širou vse države. Bržkone bo nekoliko manj dela v mlinskih in v gradbeni stroki, ne pričakuje se pa nikake nezaposlenosti v teh strokah. Zgradilo se bo veliko novih cest. Farmarji, izvzmeši one, ki se izključno bavijo z mlekarstvom in pekarstvom, so imeli lani jako slabo leto, zlasti rai suše, deževja in povodnji. Vendarle prevladuje za leto optimizem. Kar set iče potrebe in zaloge delavcev, bo letos bržkone ravno toliko delavcev, kolikor se jih bo potrebovalo. Delodajalci trdijo, da delavci veliko manj prehajajo iz ene službe v drugo.

Missouri. — Jako malo je nezaposlenosti in aktivnost v industriji nadaljuje povoljno. Potreba po vseh vrstah delavcev bo ravno tako velika kot lani. Slabo pa je sedaj glede dela v premogarski industriji kakor tudi v svinečini in cinkovini rudnikih; premogovniki obratujejo le dva ali tri dni na teden.

Narod, ki je živel.

"Česke Slovo" poroča o znanstveni češki ekspediciiji, ki je odpotovala pod vodstvom znanega orientalista prof. dr. Bedricha Hroznja v Malo Azijo. Dr. Hroznj je odkril povsem nove, dosedaj neznane podatke o velikem narodu Hetitov, ki je pred 3000 leti živel v Mali Aziji. Ta narod je bil v ozkih stikih z namim praslavanskim rodum. Sv. pismo ga pozna, a tudi egiptovski kralji so se morali z njim čest bojevati. Glavno mesto tega naroda je bila Chita, ki leži v sredini Male Azije. Leta 1906 je nemški orientalist prof. Winkler odkril na tem mestu sledove nepoznane kulture, mnogo plošče z raznimi napisi in drugimi znamenji, s katerimi so si učenjaki že dolgo belili glave. Končno se je profesorju Hroznju posrečilo, najti ključ te zagonetne pisave davno izumrlih Hetitov. Prevedel je mnogo napisov s teh ploščic na francoski jezik. Hetiti so imeli velik upliv na razvoj asirske kulture in so bili v ozkih stikih z Babilonci. Njihova umetnost je bila v službi kraljev in vere. Zanimivo je čuti, da je bivši avstro-ogrski grb dvigvali orel po vsej priliki hitetskega izvora; od Hetitov so ga sprejeli bizantinski cesarji. Na mnogih hitetskih spomenikih se nahaja grbu izredno slična podoba.

Egipt v dobi kralja Tutankamena v rodbinskih zvezah s hitetskimi kralji. Vdova Tutankamena, kraljica Anhesen-amon se je drugič poročila s sinom hitetskega kralja Šupululiumaša. Splohi je egiptanska aristokracija bila v krvnem sorodstvu s hitetskimi prvaki. Slavni faraon Ramzes, ki se je dolgo bojeval z Hetiti, je v 21. letu svoje vladavile sklenil z njimi mirovno pogodbo, ki je bila protokolirana. Ta pogodba spada med prve mednarodne pismene pogodbe, ravno tako kakor hitetski zakonik, katerega objavlja v svoji lastni knjigi profesor Hroznj. Hetiti so imeli za hudo delstva in prestopke kazni, ki so se v glavnem delile na smrtno kazen in denarne globe. Telesnih kazni, ki so bile v starih časih splošno v rabi, Hetiti niso poznali. Njihov zakonik je določal tudi točne cene za blago in za delavska opravila. Zabrano je bilo pri Hetitih mučenje živali. Iz vseh ohranjenih zgodovinskih podatkov izhaja, da so bili Hetiti kulturni in miroljubljeni narod.

Štipendije za slovenske dijake.

Fašist Caprara je poročal v goškim fašiju s svojega potovanja v Rim med drugim tudi, da so obljubljene znatne študijske štipendije za slovenske dijake.

BOJAKI, NAROČAJTE SE NA
"GLAS NARODA", NAJVEČJI
SLOVENSKI DNEVNIK V
ZDRAŽENIH DRŽAVAH.

Sedem čudes iz stare dobe.

Klasična stara doba je poznala le 7 čudes. Imela sicer mnogo velikih del, ki bi bila čudovita v našem smislu, toda stari narodi niso med svojih 7 oficijelnih čudes sprejeli niti spoznanj svojih filozofov, niti jedrnatih del svojih pesnikov, niti svojih soh, kojih lepota je večna. Med čudesa so šteli le dela, ki so bila izredno dragocena ali pa izredno težko izvršljiva.

Fidijas je najbrže ustvaril marsikatero delo, ki je bilo umetniško lepše in več vredno kot njegovi Olimpijski Zeus, toda soha Zesusova je bila narejena iz obilice dragocene materiala. Efeški tempelj Diane po svoji lepoti izdaleka ni dosegel Akropole, bil je pa mnogo večji in bogatejši raznih figur in okraskov. Zato je ljudstvo ti dve golemi deli prišlo med čudesa. Bila so prava ljuska čudesa, in množica jih je štela med že takrat sveto sedmice po zgolj zunanjih vidkih.

Izmed vseh sedem staroklasičnih čudes bi v naši dobi le še eno smelo šteti med te čudotvorbe, in to največje in resnično čudo priznavamo tudi mi še, kakor pred davno dobo predniki; in tudi mi je še posedujemo v skoraj neizpremenjeni zunanji obliki. Že v klasični dobi je to čudo bilo staro več tisoč let, in tudi po stoletja stoletja so šumela mimo njih, niso jih pa mogla bistveno poškodovati.

Egipčanske piramide stoje še danes neizpremenjene. Imamo jih nad 80. Vse stoje na pobočju libijske puščave, na desnem bregu Nila, in so razvrščene na prostoru, dolgem okrog 30 km. Njihove mere so različne, od 10 do 150 metrov. Tudi njihov gradbeni material je raznovrsten. Nekatere piramide so zgrajene iz skrbno rezanega kamna, druge iz surovih molvanov, nekatere zopet iz navadne opeke, žgane iz Nilove naplavine. Zgrajene so nekako v šestem tisočletju pred našim štetjem. V notranjosti so v obširnih dvoranih počivali zemeljski ostanki faraonov, t. j. egipčanskih kraljev. Toda davno je že odkar so Arabci oplenili vse te grandiozne grobove in za vedno onemogočili, da pridemo do izredno dragocene materiala iz ene najstarejših dob človeške kulture. Kakšna stvarna in zgodovinska bogastva so bila nakopičena v teh grobovih, je dokazala lantska najdba groba faraona Tutankh-amona.

Piramida je bila najbrže zgrajena vsaka postopoma in potem od vrha navzdol stopnjice izpolnjene in prekriti, da so tako nastale gladke poševne stene. Krovno kamenje je odtlej pa odstranjeno, krov razdrapan, tako da se kaže zopet prvotna oblika in nam je mogoče, da se po terasah povzpemo na vrh.

Največja piramida je Keopsova pri vasi Gizeh. Njena temeljna ploskva je kvadrat, čegar stranica meri 232 m; višina pa znaša danes še 147 m. Nekdanji špih je odkrušen. Na vrhu je sedaj obširna platforma, na kateri je dovolj prostora za 100 ljudi. Kameniti bolnari, iz katerih je piramida sestavljena, imajo skupno maso 2 in pol milijonov kubičnih metrov. Herodot pripoveduje, da je 100.000 delavcev delalo 30 let na zgradbi. Res, da radi poplav ni bilo mogoče delati več kot 3 mesece na leto. Porabljenih je potemtakem bilo 240 milijonov delavnih dni!

Drugo staro čudo so bili takz. visoki vrhovi asirske kraljeve Se-miramide. Ona je povestna zgraditeljica Babilona, okrog katerega je postavila ogromno obzidje, 25 m široko in 100 m visoko. V njem pa je bilo 100 bronastih mestnih vrat. Babilonske razvaline so še deloma ohranjene, o visokih vrhovih pa ne vemo ničesar zanesljivega.

Ostanki tretjega čuda, efeškega templja Diane, so ohranjeni do dandanaš. Angleš Wood jih je našel leta 1870. Ogromno tempeljsko ladjo je v 6. stoletju pred Kr. zgradil Herakles v dolžini 130 m in širini 60 m, v njej je bilo

ga belega marinarja. Okrog obzidja je stalo 126 sijajnih korintskih stebrov, bil vzhodom pa še tri vrste stebrov po 19 m visokih, vsi so bili bogato okrašeni s figurami.

Herostrat je to svetišče zažgal leta 356 pred Kr., da proslavi svoj ime. Heročni zločin je dosegel svoj namen. Demokrit je svetišče obnovil in povečal, cesar Nero pa zopet porušil in oplenil. Kar je še ostalo, so zopet rušili iztočni Goti leta 226 po Kr. Trdi grški marmor je vzdržal, in po tolikih nesrečah še dandanašnji dokazujejo znatne razvaline o sijaju tega maloazijskega resničnega čudesa.

Kakšen je bil slavni Olimpijski Zeus, vemo, ker so nam ohranjena upodobljenja na rimskem denarju, najdenem v provinci Elijdi v Olimpiji. Soha sama pa, nekoč narodna svetinja velikega in mogočnega ljudstva, je izginila brez sledu. Bila je namreč iz najbolj dragocene materiala, zlata in slonovine. Fidijas je upodobil boga, kako sedi na bogato okrašenem prestolu. Glava sedečega boga je segla skoraj do stropa 18 m visokega svetišča. V desnici je podoba držala kip boginje zmage (Nike), v levi pa žezlo s svojim svetim tičem, orlom. Okrog temena je bog nosil zlat lovorov venec, znak olimpijskega zmagovalca.

Peto staro čudo je bila grobnica Mauzola, kralja Karije. Okrog leta 350 pr. Kr. jo je svojem pokojnemu možu postavila njegova vdova kraljica Artemizija v Halikarnasu. Temelj je bil četverooglat, okrog njega 36 stebrov. Po 24 stopnjicah se je na redi dvigala piramida, čije vrh je nosil kolosalne kipe kralja Mauzola in kraljice Artemizije v kvadrigr (četverni vpregi). Vse skupaj je bilo 44 m visoko, arhitekta sta bila Satiro in Pythes, katrima je pomagalo še 5 kiparjev. — Še v 12. stoletju poroča bizantski škof Eustathios, da je zgradba in v podrobnostih dobro ohranjena. V sledečih stoletjih je pa bila vsa zgornja stavka porušena. Leta 1522 so Johaniiti iz ostankov lomili kamenje za zgradbo svojega samostana. Leta 1857 je tod kopal Newton. Našel je še obe figuri Mauzola in Artemizije, po 3 m visoki, več reliefnih plašč iz friz Amakonk. Vse te najdbe se nahajajo sedaj v Londonu, v britanskem muzeju.

Največja med starodavnimi zgradbami je Kolos na Rodu, iz bronaste vilite, znotraj zidana figura, ki je merila 32 m. Hares jo je zgradil leta 290. pr. Kr. Kolos je bil stal nad vhodom rodoske luke in ladje so vozile pod njegovimi razkoračenimi nogami. To ustno poročilo pa najbrže pretirava. Kolos je menda stal poleg vhoda. Toda že 56 let po dovršitvi zgradbe, je kolosalno figuro podrl potres. Ostanki so ležali okrog 1000 let v morju in štrli iz njega. Ko so Arabci zavzeli Rodos, so bron prodali nekemu trgovcu, ki ga je natovoril baje 700 kamelam.

Sedmo staro čudo je bil sloviti svetilnik na otrovu Faros pred Aleksandrijo. Pod Ptolomejem Filadelfiom ga je zgradil Straton. V osmih nadstropjih so je svetilnik dvigal do 160 m, ves iz marmorja. Ogenj, ki je neprestano gorel na vrhu, so videli baje v daljavi 300 stadijev ali 55 km. Tudi to slavno čudo poznamo le iz literature, ohranjen ni ostal ne kamen na kamenu.

Zoper četrto božjo zapoved se je pregrešil France Stropnik, 22letni delavec iz Trnovelj. Dne 1. julija je prišel na dom svojih staršev z namenom, da bi zopet začel prepiš s svojimi domačimi. Ko ga je oče radil surovega vedenja ostro posvaril, je potegnil nož, katerega mu je izbil brat Karol s grabljami. Nato je šel nad mamo in jo udaril s polenom po rokah in nogah. Še istega dne je vplnil v klet svojih staršev in iz hude bije izpuštil petdeset litrov bolnične. Okrožno sodišče v Celju ga je obsodilo radi tega na dva leta postranske ječe.

Aretacija rabojnika Čaruga

Podrobnosti o aretaciji rabojnika. — Čaruga morilec Pirk-mayerjeve rodbine.

Glasoviti slavonki ropar Čaruga je bil v Retkovcih pri Vinkovcu na Hrvaškem pred kratkim prijet ropar, ki se je izdal za Nikolo Drezgića. V soboto 5. januarja pa je v zaporu priznal, da je on glasoviti slavonki harambaza Jovan Stanišavljević Čaruga, kateremu orožniki tekom celih štirih let niso mogli do živga. Čaruga je bil takoj pod močno eskorto prepeljan v Osijek. Priznal je umor orožnika Timona ter razbojniške napada v Tompojevcih, Gunji in Ivankovcu. Takoj drugega dne po njegovi aretaciji so orožniki prijeli še tri njegove pajdaše in sicer Marka Dezića iz Bračca, Pavla Prpića iz Karlobaga in Mata Krm-potića iz Gospića. Nekaj roparjev Čarugine tolpe, ki je bila strah in trepet cele Slavonije, je bilo že preje aretiranih. Zanimivo je, da je Čaruga zadnje mesece popolnoma nemoteno posloval v Vinkovcih kot "vojni liferant" pod imenom Nikola Drezgić. Vpokojni orožnik Marko Drezgić je imel v Vinkovcih mesnico za vojaštvo, Čaruga pa mu je dobavljal živino. Čaruga je bil prijet v kolibi prosjaka Mije Rupčića od štirih orožnikov, ki bodo sedaj prešli 30.000 Din nagrade, razpisanih na njegovo glavo.

O aretaciji glasovitega Čaruga so znane sedaj nekatere podrobnosti: Čaruga je v zadnjem času bival v Vinkovcih, kjer se je v bližnjem selu zaljubil v lepo devojko Mando Smolčičevo, kar je postalo zanj usodno. Obljubil ji je, da se bo z njo poročil. Predstavil pa se je kot Mile Barić, vojni liferant iz Vinkovcev. Devojka je večkrat prihajala v njegovo razkošno opremljeno stanovanje v Vinkovcih. Igral je tam vlogo premožnega in odličnega človeka, kateri je prirejal bogate pojedine, katerim so prisostvovali ugledni in odlični možakarji iz okolice. Nekega dne neposredno pred aretacijo Čaruge je orožnika stopaj v Cerni zaplenila pismo, naslovljeno na Mando Smolčičevo v Retkovcih. V tem pismu jo njen zaročnik Milan vprašuje, da li je "hlev do tal pogorel". To se je nanašalo na nedavno zažgani hlev pri Retkovcih, ki si ga roparji zažgali, da bi izvabili ljudi iz sela ter bi potem nemoteno ropali. Retkovčani pa se niso dali prevariti. Orožniki so nato na podlagi tega pisma obkrožili Smolčičevo hišo, ki se nahaja zunaj sela Dubrava. Aretirali so vse člane družine ter nato odšli v Vinkovce, kjer so prijeli Milana Barića (Čaruga), ki je izjavil, da se piše "Nikola Drezgić", in da je devojki samo navedel prvo ime. Orožniki so ga navelič temu aretirali ter obenem zgoraj imenovane tovariše. Vsi so bili prepeljani v Ivankovo, kjer je bil Čaruga zaslišan skupno z oropanim trgovcem Auslaenderjem, kateri je v njem spoznal vojdo roparjev, ki so ga 25. novembra napadli in oropali. Nato je bila cela družba prepeljana v Osijek, kjer bi se imelo vršiti zasliševanje soproge umorjenega nadgozdarja Pirk-mayerja iz Tompojevca. Ko so se vozili v Osijek, se Čaruga ni hotel peljati v tretjem razredu, temveč je doplačal zase in za orožnike karte II. razreda.

Orožniki so po konfrontaciji Čaruge s Pirk-mayerjevo soprogo nadaljevala svoja poizvedovanja v Vinkovcih in začeli so sumiti, da mora biti Nikola Drezgić Čaruga. Čaruga je bil večkrat zaslišan, ali brez uspeha. Neke noči pa je narednik Dronjak rekel psevd-Drezgiću: "Ti si Čaruga! Dobili smo telefonsko vest od podpolkovnika Stefanovića, da bo sem privedena f zaslišanju tvoja rodbina". Obdolženec je na to odvrnil: "Da, jaz sem Čaruga! Javite jim, da ni treba sem priti". V soboto 5. januarja je bil Čaruga ponovno prepeljan v Osijek, kjer je bil zaslišan od polkovnika Stefanovića. Čaruga je na dolgem obdobju priznal, da je celo na postelji vedno prepeljal poslušne "Vse sovite v pari sobani".

Čaruga je doslej priznal 18 zločinov, izvršenih od začetka leta 1923 dalje. Priznal je zločine, o katerih mihi oblasti niso vedele. Med zločini je sedem roparskih umorov. Čaruga je priznal, da je osebo ubil nadgozdarja Pirk-mayerja. Čaruga je bil po končanem zaslišanju odpeljan pod močno eskorto v osiješko trdnjavo pod zemsko ječo, kjer ga stražita po en vojak in stražnik. Enaka straža je tudi pod oknom na dvorišču Čaruga je v ostalem zelo razpoložen. Pripoveduje svoje dogodke in pravi, da ga ne bi nikdar dobili živga, da ga niso zalotili v spanju. Prvi dan je celo na postelji vedno prepeljal poslušne "Vse sovite v pari sobani".

Najlepša žena na svetu.

V Pragi nastopa gospa Kostrova, o kateri se splošno sodi, da je najlepša sedaj živeča ženska na svetu. — Tajnosti njene nege.

V Pragi nastopa v "Komediji" Rusinja, prekrasna gospa Kostrova. Nastopi šele v zadnjem aktu "Komedije" in občinstvu se nudi pogled na najkrasnejšo žensko postavu. Tako je lepa, kakor bi bila stvaritev idealizirajoče umetniške roke. Nastopi popolnoma naga. Vse jo občuduje, vse je tiho in mirno in presmečeno ob tako popolni lepoti ženskega telesa. Pa jo hodijo radovedne mlade ženske izpraševati, kako je prišla do te krasote. Znani so razni predpisi in nasveti, ki naj bi izpopolnjevali in lepšali žensko telo. Dosegajo se tudi uspehi. Dame jo vprašujejo, naj vendar razkrije tajnost kulture, s katero je dosegla svojo lepoto. Gospa Kostrova se prijetno nasmešlja in počasi dvigne svoje roke in svoje oči proti nebu ter pravi: Vse to je od Boga. Marsikatera dama s tem odgovorom ni zadovoljna, na kar jej Kostrova pove še da je obiskovala plastiko pri Petrovskem v Moskvi in da sedaj umiva svoje telo v mlačni vodi in spušta na svojo kožo mrzel tuš, živi pa zelo zdržno in zmerno, in sicer — v vsem, razumete, prav v vsem. Vse drugo na meni je od Boga. Nikdar nisem nosila n'kakkega korzeta. Sicer ne izvedo radovednice iz takega pogovora pravzaprav nič, nadaljujejo z vprašanjem o frizuri. Kostrova ima kratko odrezane plavočrne lase, ki jej stoje na glavi kot kak preko ušes potegnuti kopalški ali letalski šlem iz črnega gumija, obraz je pravokotno z njim obrobljen.

je pripovedoval. Rodil sem se leta 1897 v Barami, občina Orahovica v Slavoniji. Njihovo rodbino so nazvali "Čarug". Zapustil je kmalu očetovo hišo in se izučil ključavničarstva. Leta 1916 je moral v vojaško; pobegnul je še istega let iz vojske in se pridružil "zelenemu kadru". Klatil se je po gornji Hrvaški, ponarejeval vojaška potrdila in je mnogo ljudi rešil fronte. Ob prevratu se je vrnil domov in je organiziral narodno stražo. Kot poveljnik slednje je ukazal ustreliti kmeta Stanko Bošnjaka, vsled česar je bil obsojen na štiri leta težke ječe.

Leta 1919 je pobegnul iz mitroviške kaznilnice v goste in velike slavonske šume, kjer se je pridružil "Kolu gorskih ptičev", organizaciji razbojnikov, ki jo je vodil harambaza Božo Matijević. Božo ga je z veseljem sprejel. Matijević je iz Rusije prisedel kot boljševik organiziral "Kolo gorskih ptičev", ki so kmalu postali strah in trepet vsem bogatim v Slavoniji.

Nekega dne sta se sprla Čaruga in Matijević in so razbojnik končno po vzoru sovjetov izvolili Čaruga za svojega vođjo. Kmalu nato so se zapletli v borbo z orožniki, v kateri je Matijević padel, a Čaruga se je srečno preotkel skozi obkrožujočo ga fronto orožnikov. Splošno mnenje je pa bilo, da je Čaruga vsled ljubečnosti sam ubil Matijevića. Čaruga je bil oženjen ter se je od svoje žene ločil leta 1920.

Čaruga je doslej priznal 18 zločinov, izvršenih od začetka leta 1923 dalje. Priznal je zločine, o katerih mihi oblasti niso vedele. Med zločini je sedem roparskih umorov. Čaruga je priznal, da je osebo ubil nadgozdarja Pirk-mayerja.

Čaruga je bil po končanem zaslišanju odpeljan pod močno eskorto v osiješko trdnjavo pod zemsko ječo, kjer ga stražita po en vojak in stražnik. Enaka straža je tudi pod oknom na dvorišču Čaruga je v ostalem zelo razpoložen. Pripoveduje svoje dogodke in pravi, da ga ne bi nikdar dobili živga, da ga niso zalotili v spanju. Prvi dan je celo na postelji vedno prepeljal poslušne "Vse sovite v pari sobani".

Tragedija lepoga dekleta.

Po krivdi matere poknjena v prostituciji. — Petnajstletno dekletce vzdržuje mater in očina.

Ljubljana, 10. jan. O tragediji mlade deklice, ki je propadla po krivdi svoje lastne matere, hočemo govoriti danes. V sredo popoldne sta bili aretirani in pridržani v ljubljanskem policijskem zaporu Kristina Logar in njena hčerka Kristina Pečauer, o kateri smo že pred nekaj meseci poročali, da je ušla svojim staršem in pobegnila v Zagreb. Šele sedaj je bilo mogoče dobiti vpogled v vse tajnosti skrivnostnega življenja te nesrečne deklice, ki je postala žrtev družinskih razprtij in razuzdanosti.

Kristina Logar je poročena v drugič. Iz njenega prvega zakona ji je ostala hčerka Kristina. Poročila se je nato vnovič in vzela za moža nekoga Ivana Logarja. Zakon pa ni bil srečen; mož je bil namreč silno nagnjen k pijaci in je hotel v svoji razbrzdanosti živeti na račun male, toda čedne pastorko Kristine. Ko je bilo dekletce satro 15 let, sta jo mati in oče neumljeno izročila tajni prostituciji in umičila s tem njeno bodočnost in neomadeževanost. Demon alkohol je vrle gojil takrat nekemu razbrzdanu v naročje, ki ji je potem za svoj sramotni čin odšel precej denarja. Dekle se od takrat ni moglo več premagovati in je padalo od dne do dne. Mati in hčerka sta kmalu pričeli brezskrbno življenje. Kristina je neprestano pohajala v družbi matere, ki je prodajala njeno telo. Ako pa ni našla prilika za zaslužek, sta potajali obe često na Vodnikovem trgu in posegali v žepe nakupovalcev in prodajalk.

Približno pred dvema mesecema pa se je takrat 16-letni Kristini zastudilo njeno dosedanje življenje. Naveličala se je tudi ljubljane in se odločila, da prične v kakem drugem kraju novo življenje. Ošla je s svojo prijateljico G. V. z Viča v Zagreb. Za potnino je vzela svoji materi 300 Din, njena prijateljica pa svoji gosposlinji plašč v 250 Din. V Zagrebu pa se je v Kristini zbudila zopet stara strast. Zatočnice obeh je bila Zagrebška ulica. Ko pa sta se naveličali tega nerednega življenja, sta stopili v službo. Kristina Pečauer je dobila takoj službo v neki parfumeriji, kjer se je kmalu ustalila. Še čez nekaj časa je izdala svoji delodajalki tajnosti svojega predživljenja, da je skozi 8 mesecev s svojim telesom vzdrževala med boleznijo očima celo družino, obstoječa iz štirih oseb.

Materi se je med tem pričelo tožiti po hčerki, ker ni imela več prejšnjega udobnega življenja. Ošla je zato v Zagreb po njo in jo skušala z vsemi mogočimi vabljenji in grožnjami prisiliti, da bi se vrnila v Ljubljano. Povedala ji je tudi, da je opustila staro stanovanje in barakah v Sp. Šiški in odšla z možem v vas Brihtof nad Kranjem. Hčerka je iskala zatočišča na zagrebški policiji, a zaman. Mati jo je prisilila, da se je morala vrniti z njo v Ljubljano. Tu se je vnovič zatekla k policiji in skesano priznala, da je padla kot žrtev domačih razmer v svoji zorni mladosti po krivdi matere v roke malopridnežev, ki so ji uničili njeno mladostno življenje.

Skupna politična organizacija. Resolucije, sprejete na obnem zboru "Edinosti", označajo sedanj položaj Jugoslovenov v Italiji za poguben, ugotavljajo, da se zasleduje cilj odprave slovenskega elementa, ki se tudi gospodarsko uničuje, protestirajo proti zatirani politiki in rotijo merodajne činitele, da naj v korist juhske Krajine opuste dosedanje slovenom nasprotno politiko in osredotočijo svojo na vseh področjih dežele na ono stvarjo kulture, katere je jejo. Posebna resolucija razveljavlja skupno politiko organizacije vseh Jugoslovenov v Italiji.

Razne zanimivosti.

Žaba brez možganov.

Angleški prirodoslovec profesor Wilber Cornell je imel nenavadno žabo, ki je živela pet let brez možganov. Profesor je žabi odvzel možgane, da na svojem objektu dokaže svojim slušateljem, kakšne funkcije živalskega organizma zavise od možganov in kakšne od drugih organov. Žaba brez možganov je imela samo delno zavest. Kretala se je leno, kakor zaspan človek. Navadni živi so bili ohranjeni, tako, da je žaba lahko gledala okoli sebe. Toda manjkali ji je vsak čut spoznavanja. Kadar so postavili pred njo hrano, ni vedela, kaj bi z njo. Morali so jo vselej mehanično hraniti. Ker ni znala požirati, so ji potisnili hrano, ki je obstojala iz koščke mesa ali ribe, globoko v goltanee, da so na ta način izvalili refleksivne gibe požiranja. Sama od sebe se žaba nikoli ni ganila z mesta. Le če se jo je kdo dotaknil, je reagirala. Ponavadi je odskočila. Če so jo dali v vodo, je breala okoli sebe dokler ni zadela na kakšno oporišče. Če so jo obrnili na hrbet, se je zopet prevrgla na trebuh itd. Dolgo časa je žaba služila profesorju za eksperimente, naposled pa se je je profesor naveličal in jo je usmrtil. Eksperimenti so mu postali predolgočasni, ker se njegovi slušatelji niso mogli iz njih naučiti nič pametnega in koristnega.

Tritisoč gospodičen

je bilo odpuščenih iz železniške službe v Italiji po nalogu visokega komisarja za železnice. Mnoge so prošle in modelovale na vshe mogočih mestih, da bi prišle zopet v službo, toda sedaj je izšla ministrska odločba, da ne bo sprejeta v službo niti jedna.

"Monge".

29. decembra je slavila francoska podmorska flota spomin podmornice "Monge", ki se je potopila s svojim poveljnikom na ta dan leta 1915 v Jadranskem morju.

Bilo je to v času, ki se je preko morja prevažala srbska armada. Francosko in laško brodogradje je pazilo ob dalmatinskem obrežju, da se transport čet ne zgodi nič žalega. Podmornica "Monge" je odplula iz Bridašila 27. decembra in čakala potopljena cel dan 28. pred Kotorjem, pripravljena torpedirati vsako avstrijsko ladjo, ki bi si upala ven. Naslednjo noč je prišla na morsko gladino in spet polnila svoje akumulatorje; tu je v temi zapazila skupino sovražnih torpedov. Poveljnik, ladijski poročnik Roland Morillot, je dal ladjo takoj potopiti in pripraviti torpede za napad. Že so se videle v temi v periskopu sence bližajočih se torpedov. Komandant je dal povelje, naj se izstrelijo torpedi, a v tem trenutku se je čutil silen suhelec. Podmornica se je nevarno nagnila; križarka "Helgoland", ki je v temi ni videla, je trčila ob njo.

Nastavek podmornice je dobil luknjo in puščal vodo v notranjost, ladja se je začela pogrezati vedno hitreje. Poveljnik je tedaj dal spustiti varnostni signal v "Monge" se je dvignila nazaj na površino. Tu pa ugasne električna luč.

Nihče od moštva se ni gnil, komandant sam je dal povelja. Toda vsi so vedeli, da je podmornica izgubljena in v jekleni ribi v kateri so bili zaprti so enodušno zaklicali "Vive la France!"

Ladijski poročnik Apel, drugi oficir, je prižgal pomožno razsvetljavo. Morillot je gledal popolnoma miren tlakomere, ki so kazali, da se ladja približuje morski gladini. Ko jo je dosegla, je pogledal ven, a v istem času je zadela podmornico na zadnjem delu avstrijske granata in skozi novo luknjo je jela teči voda: brantila se je, bilo nemogoče, treba je bilo ladjo zapustiti.

Morillot je poveljal za to, isto in mirno kot ponavadi, vsi ko-

rakajo mimo njega na sprednji krov, ki edini še moli z vode. Avstrijski so prenehali streljati in razsvetljujejo ladjo z žarometi. Zadnji mornar se v trenutku, ko zapustil ladjo, obrne: poveljnik stoji na svojem mestu in ravno kar je potegnil za ročaj, s katerim se ladja potaplja.

In posadka, ki se plavaje reši na rešilne čolne, vidi kako "Monge" polagoma izginja v valovih: Morillot je ostal na svojem mestu in ko je videl, da so vsi rešeni, se je potopil s svojo ladjo, kajti ni hotel, da bi padla v roke sovražnika.

Francosko brodogradje dostojno proslavlja vsako leto spomin tega junaka.

Veronauk v materinem jeziku.

V šolah nemškega Poaddija se je uvedel tudi za veronauk italijanski učenik jezik po znanem slovesnem dekretu. Sedaj je ta dekret preklecan in šolska oblast je uvedla za veronauk zopet nemščino kot učni jezik. Ako je za veronauk potrebna materinščina, je potrebna enaka za vse šolske predmete. O tem ni nobenega dvoma in o tem ni treba nobene daljše razprave. To je jasno vsakomur, in pedagogična načela so napram Gentilejevemu šolskemu zakonu naglašali zadostno italijanski pedagogi sami. Italijanska vlada naj gre korak naprej v preklievanju in naj prekliče vso naredbo, ki potalijaničuje šole med manjšinami! To bo pedagogično in pošteno.

Kralj Milan o Slovanih.

Nazori avstrijskega cesarjeviča o srbskem kralju Milanu. — Zaručenje obstoječega so Slovani izvršili.

"Neues Wiener Journal" priobčuje izpod peresa dr. Julija Szepesa razgovor, ki ga je imel njegov oče Moritz 18. septembra 1893 s cesarjevičem Rudolfom o bivšem srbskem kralju Milanu. Cesarjevič Rudolf je takrat obširno govoril o kralju Milanu in med drugim povdarjal, da mu je Milan podal tole izjavo: "Slovani so brezpomembni narod, ne znajo nič in so ničvredna pasma. Za svobodo niso, nad njimi morajo vedno gospodariti tujei. Jaz sam sem bil svoječasno pristaš slovenske ideje. Čimbolj pa sem prišel v leta in čim več skušal sem si nabral, tembolj sem se obračal od slovenske ideje in tembolj sem bil prepričan, da ogrožajo Slovani, v prvi vrsti pa Rusija, evropsko civilizacijo, zlasti ako se pravočasno ne zajezi moč in veljavaa Rusije. Za rušenje vsega obstoječega so Slovani izvršili. Čudno je, da v Avstriji tembolj pridobiva slovenska ideja na tleh, čim bolj je v meni zamrla ta slovenska ideja in moje simpatije za Rusije. Dočim sem prišel do cela v nasprotje z Rusijo, se na Dunaju deluje na to, da bi z Rusijo vzpostavili čim najtesnejše prijateljske zveze". Nato je kralj Milan nagovarjal Rudolfa, naj stori vse, da prične Avstrija vojno z Rusijo in jo popolnoma iztisne iz Orijenta; samo na ta način lahko Srbijo reši zase. Da pridobi Rudolfa za ta načrt, ga je opozarjal na nevarno rusko propagando. Rekel je med drugim: "Ruske spletke so sedaj živahnije, kakor kdaj prej". Ruski rubelj je na delu ne samo v Srbiji, marveč tudi na Hrvaškem in v Bosni. Za vse to so na razpolago dokazi. Zato je skrajni čas, da pridejo do obratuna med Avstrijo in Rusijo, ker bo sicer prekasno".

Takšne nazore je imel kralj Milan in gotovo tudi njegov sin, pomejši Aleksander. Ali se je potem čuditi, ako so Srbi, poznavajoč ideje svojega vladarja, sklenili odstraniti kralja, ki je hotel lastno svobodno domovino spraviti pod avstrijsko-madžarski jarem?

Sicer pa je Milanova sodba o Slovanih v nekem oziru točna. Ne znajo ceniti svode! To je razvidno tudi iz današnjih slovenskih in hrvaških politikov!

Zagonetno, toda resnično.

Usodepolna senca pušk.

Ko je bil John M. Browning, iz Ogden, Utah, star trinajst let, si je zaželel puško. Ker ni poznal nobenega načina, kako dobiti zaželeni predmet, si je sam napravil puško iz železa, katero je našel v delavnici svojega očeta. Puška je bila porabna in od onega trenutka naprej je posvetil mladi Browning svoje življenje strelnemu orožju.

Svojo prvo puško je napravil leta 1867. Dvanajst let pozneje je vzel svoj prvi patent na novo vrsto puške in od onega časa naprej je bilo njegovo ime neločljivo spojeno s puškami različnih vrst. Njegove repetirke in avtomatične reptirke so sprejele evropske vlade in leta 1918 so sprejele Združene države njegovo strojno puško, največji uspeh njegove dolge karijere na tem polju. Strelno orožje je pomenjalo zanj življenje ter mu je prineslo slavo in bogastva.

Oktober meseca preteklega leta pa je sedel John M. Browning v dvorani nekega sodišča v Salt Lake City ter se krčevito oprijemal opor naslonjače, v kateri je sedel, ko je poslušal proces proti svojemu sinu in nečaku, ki sta bila obtožena umora po prvem redu, ker sta ustrelila Benjamina F. Ballantyne-a, moža hčerke starega Browninga.

Elsie Browning, hčerka izdelovalca orožja, se je dne 25. aprila 1913 poročila z Benjaminom F. Ballantyne, ki je bil takrat ubog stenograf v neki banki v Salt Lake City. Ballantyne je bil revež in si ni mogel privoščiti nikakega luksusa s svojim zaslužkom. Vsled tega je moralo priskočiti na pomoč strelno orožje.

Potekla so tri leta. Ballantyne se je naveščal dela v banki. Želel si je druge službe. Zopet mu je priskočilo na pomoč strelno orožje. Dali so mu na razpolago renčo v Floridi, ki je proizvajala takozvani "grapefruit". Odsel je v Florido, da prevzame nadzorstvo nad renčo. Ni pa bil uspešen.

Tedaj pa je izbruhnila vojna. Ballantyne je bil sprejet v armada, kajti v tem slučaju se je pojavil položaj, katerega ni moglo premagati niti strelno orožje tasta. Služil je približno eno leto, nakar je bil odpuščen ter se vrnil v Salt Lake City, kjer je dobil mesto uradnika v neki banki.

Med tem časom se je njegova družina že povečala. Bil je oče treh otrok. Življenje je bilo drago. Vedno pa so mu priskočili na pomoč denarji njegovega tasta in nikdar ni občutil resničnega pomanjkanja. Vedno več denarja je dobival iz neizprljivega vira bogastva, ki je teklo iz žrel smrtonosnega orožja.

Človeku je treba izvanredno močnega značaja, da se obdrži na nogah vspricho navala tega nezastuženega bogastva in Ballantyne ni bil take vrste človek. Njegove zahteve so postale vedno večje ter bile končno nenasitne. Pritoževal se je napram svoji ženi, da mu Browning ne dajejo dosti denarja. Zahteval je udobno službo za visoko plačo v uradu Browninga. Polagoma je naravnost zdviljal. Na Zahvalni dan leta 1922 je pričel močno piti. Puške so pričele s svojim delom osvete.

Najprvo je Ballantyne le zmerjal, a pozneje je pričel pretiti. Slabši ne sovražil nobenega človeka tako ko onega, od katerega je imel koristi in narava Ballantyne-a se je obrnila proti tastu, ki mu ni storil še nikoli ničesar slabega.

Puške pa so še vedno sipale bogastva v naročje Ballantyne-a, a se pripravljale medtem na napad.

Ballantyne-a se je polastila želja, da zbira strelno rožje. Pričel ga je zbirati kot zbira kak drugi znanke ali stare novce. V kabineu svoje knjižnice je imel vsakovrstno orožje, — smrtonosne avtomatične pištole, blesteče se revolverje in puške. To orožje je

vedno snažil ter držal v redu. Puške, najbolj različne puške iz vseh časov in dob, — to je bila edina njegova misel.

Ko je rasla njegova strast do pušk, je rastlo tudi njegovo sovraštvo do moža, ki je izdeloval puške. Nekoč je rekel svoji ženi, "da bo iztrebil celo Browning zalogo" ter dostavil, "da bi bilo dobro pričeti takoj pri njej."

V resničnem strahu za svoje življenje se je Mrs. Ballantyne konečni vendar odločila, si izposlovati ločitev ter se vrniti na svoj dom v Ogden.

Ballantyne pa je zahteval uravnavo. Pet tisoč dolarjev je bila njegova cena za ženo, koje življenje je bil uničil. Družina Browning je bila zadovoljna s tem. Vršila so se posvetovanja z odvetoiki in konečno je bilo odrejeno vse potrebno. Browning naj bi prišli na dom Ballantyne-a s prvim odplačilom v znesku \$1000 in žnjimi.

Dne 9. aprila 1923 se je pričelo zadnje dejanje v tragediji strelnega orožja. John M. Browning mlajši, sin iznajditelja in njegovega bratrance Marriner sta se odpeljala z avtomobilom na dom Ballantyne-a. V njih družbi je bil pravni zastopnik, sodnik William Reeder. John Browning je imel pri sebi zaključni ironični dar za Ballantyne-a, ček za tisoč dolarjev. Prišli so v hišo in po zavrženju formalnosti je odšla Mrs. Ballantyne z bratom in drugimi ter sedla v avtomobil.

Puške pa niso še zaključile svojega dela.

Kakšne misli so se pojavile v glavi pijanega moža, ko je Ballantyne videl svojo ženo, ki ga je zapuščala za vedno? Usmiljeni bodo rekli, da sta ga gnala ljubezen in kes. Cinični pa bodo izjavljali, da je spoznal, kako je izgubil zadnji oprijem na milijone Browninga. Naj je bil njegov motiv tak ali tak, — Ballantyne je prihitel iz hiše ter k skupini v avtomobilu ter zahteval, naj se žena vrne z njim.

To se zgodilo sredi belega dne. Mrs. Ballantyne, ki ni hotela mučnega prizora na cesti, je stopila iz kare ter se vrnila v hišo s svojim možem, v upanju, da ga pomiri.

Njen brat in bratranec pa ni sta hotela, da bi stopila v hišo sama z možem in v takem stanju kot je bil Ballantyne. Skočila sta iz avtomobila ter pohitela proti vratom. Ko je stopil Ballantyne v hišo, je že stal mladi John Browning na pragu. Marriner je stal za njim in za obema je prihajal sodnik Reeder.

— Ne pojdi naprej, John, ali pa bom streljal, — je vzkliknil Ballantyne.

Mladi Browning pa se ni brigal za to svarilo. Ballantyne je pustil svojo ženo ter odhitel v knjižnico, kjer je imel svojo zbirko strelnega orožja.

John in Marriner pa sta dobro vedela, da ima Ballantyne celo zalogo vsakovrstnega strelnega orožja. Vsled tega mesta prišla v njegovo hišo neoborožena. Vsak je imel svoj revolver. Ko se je vrnil Ballantyne, s pištolo v roki, je imel John Browning namerjeno nanj pištolo.

— Ne stori tega, Ben. Imam te v rokah, — je vzkliknil John Browning.

Napol blazni človek je za trenutek omahoval. Nato pa je počasno dvignil pištolo. John je pritisnil na petelina, a zaman. Naj bi bil ni bil ni vreden. Predno pa je mogel Ballantyne sprožiti svoj revolver, ga je ustrelil Marriner. Browning preko rame svojega sorodnika. Ballantyne je umrl še tistega večera v neki bolnici preko ceeste od doma, v kateri se je završilo zadnje poglavje tragedije.

Oba Browninga sta se takoj javila na policiji ter nudila vse potrebne informacije. Stavljen je bil pod obtožbo umora po prvem redu. Glavni pravdnik je

Kot poročano, je vjel nemški grof Ludwig Salm v zakonsko mrežo hčerko ameriškega milijonarja Rogersa. Poročila se je z njim proti dovoljenju svojih starišev. Po poroki sta odpotovala v Švico, kjer bo imel grof brez dvoma dosti prilike za zapravljanje ameriških dolarjev.

Sodišče izgnalo staro copernico.

V Princess Anne okraju v Virginiji, par milj od Norfolk, je več to črnev ter par praznovernih belih dokazalo, da še vedno verujejo v čarovnice, čeprav živé sredi civilizacije, obdani od cerkva, šol in drugih znakov prosvetljenosti.

Vera teh ljudi v skrivnostne moči te stare ženske, da zdravi bolezni ter prinese srečo ali nesrečo ljudem, je tako močna in vkoreninjena, da so pričeli dobrostoječi farmerji in drugi prebivalci okraja dvesti, da se bodo praznoverni nesrečnejši še kdaj vrnili k svojemu prejšnjemu načinu normalnega življenja, ko je bil njih idol pregnan iz okraja.

Sedemdeset let stara Annie Taylor, katero so bežnostni starosti ako skrivale in združile, da le ežko hodi s pomočjo palice, je neposredni vzrok enega največjih valov histerije, kar jih je doživel v zadnjih 300 letih Princess Anne okraja, ki je znan radi svojih številnih cerkva ter dobro izobraženih ljudi.

Tristo let je namreč poteklo iz za časa, ko je Grace Sherwood, krasna mlada ženska, trdila, da lahko prinese dobro onim, ki verujejo vanjo, ter povzroči nesrečo onim, ki dvomijo o njenih čudovitih silah. Grace Sherwood ni bila navadna ženska. Bila je dobro vzgojena in znala je varati svoje žrtve z lepo zvanečimi frazami, dokler ni bilo na ducate možikov in žensk prepričanih, da jim lahko prinese Grace Sherwood blagoslov neba ali pa prokletstvo pekla s tem, da oskropi prag hiše s krvjo kake živali.

Grace Sherwood je več let neomejeno kraljevala ter med tem časom tako pridno polnila svoje žepce z denarjem svojih žrtv, da so je kmalu smatrali ljudje za bogato.

Sele ko so oblasti v Princess Anne okraju videle, da je postal več skoro celi okraj histerično vohod počenjanja te ženske, so sklenile, izgnati jo iz okraja, a pri tem svojem sklepu niso vedele, s kom imajo pravzaprav opravka.

Mesto da bi se lepo vklonila ter odšla iz okraja, je zahtevala Grace Sherwood ohranjanje, da bo lahko vsak človek vedel, zakaj ni zaželjiva v Princess Anne okraju.

Oblasti so z lahkoto našle človeka, ki je s prisego potrdil obdolžbe, dvignjene proti Grace Sherwood, in aretirana je bila na temelju obdolžbe, da se peča s čarovištvom, kar je pomenjalo v onem času kršenje angleških postav.

Med drugim so jo obdolžili, da je trdila, da lahko odplove v Anglijo ter se vrne nazaj v eni noči v lupini jajca, in številni ljudje, ki so verjeli v njene nadnaravne sile, so bili prepričani, da je res napravila tako potovanje.

bil za smrtno obsodbo. Zagovorniki obeh Browningov pa je navedel samoočrambo kot motiv dejanja. Tekom dolgih tednov obravnave je sedel stari John M. Browning v sodni dvorani ter zasledoval uničenje, katero so izvršile njegove puške.

Porota je konečno objavila svoj pravorek in oba Browninga sta bila oproščena. Kljub temu pa so ostali za vedno sledovi onih dni groze. Nad njimi pa čepi, zmagovalna senca pušk.

se zvijajo po mojem želodecu, — je rekla Mannie. — Nisem ji hotela dati denarja, da ji prežene iz megega želodeca, in rekla ni je, da bodo ostale kače v mojem želodecu, da bodo znesle jajca ter se razmnožile tako, da me bodo umorile.

Neki Walter Johnson, ki ima majhno farmo v okraju, je rekel, da mu je čarovnica ubila mulo.

— Na kak način pa je ubila mulo? — je vprašal sodnik.

— Zamažnila je s palico nad glavo mule in žival je zbolela ter poginila, — je pričel farmer.

— Jaz vem, da ho storila to, ker je rekla, da ho storila, in jaz vem, da lahko napravi vse, kar hoče. Ta ženska lahko napravi dež ter celo sneg v poletnem času. Da, gospod, ta ženska ima skrivnostne sile, verujite meni, gospod sodnik!

Najbolj zanimiva priča pa je bila neka Lucy Brown.

Lucy je rekla, da je spravila Annie Taylor nekaj korenin in konjske žime v steklenico zdrobljenega kvasa te izrekla nad njo čar. Steklenico s koreninami in žimo je položila pod stopnjice vhoda v hišo, kjer je stanovala Lucy.

Predno je bila steklenica položena na detsko mesto, je bila Lucy srčna in zadovoljna, a od časa, ko je našla steklenico pod stopnjicami, je imela hude sanje in vsakovrstne nepravilke.

Lucy je izjavila, da ni mogla več napraviti tako dobrega koruznega kruha kot poprej in sicer radi steklenice, ki je bila pod stopnjicami njene hiše. Imela je tudi tako hude sanje, da je večkrat vsala iz postelje ter zbežala v drugo sobo, da je bliže ostalim članom družine, ker je domnevala, da so njene sanje resnične.

— Da, gospod sodnik, — je povedovala Lucy. — Sanjala se mi je, da sem bila v značilni ladji in da sta me zasledovali dve drugi značilni ladji. Na teh dveh značilnih ladjah so bile različne zveri. Imele so velikanske oboe in krenplje ter segale po meni. Prepričana sem, da sem bila res v značilni ladji in da sem padla iz nje nazaj v svojo posteljo skozi okno.

Nadati se pričee so izpovedale na sličem način. Večina ljudi v dvorani je bila tako razburjena, da so ljudje tekom pričevanja posegali vmes z različnimi pripombami, kot naprimer: — To je sveta rečja! — Ta ženska zna govoriti s hudicem ali angelji! — in tako naprej.

Sodnik Bell je bil prisiljen večkrat zahtevati red, ker so skušali ob istem času govoriti številni ljudje.

Tekom celega tega razburjenja pa je sedela Annie Taylor v nekem kotu sodniške dvorane tako mirno in pokojno kot kak pož. Operala se je na svojo palico in le kadar je kaka priča izpovedala proti njej ter jo dolžila, da jo je "začarala", se je nekoliko sklonila naprej, v znamenje protesta.

John G. Tilton, prejšnji mestni pravni zastopnik iz Norfolk, ki je nastopil kot zagovornik stare žene, je s svojim govorom in vplivom dejanski preprečil nasilnost množice proti domnevani čarodijki.

D. C. Hudgins, eden najboga-tejših farmerjev v okraju, je izjavil, da je napravila Annie Taylor velikansko zmedo med njegovi delavci s svojo izjavo, da lahko prinese človeku srečo ali nesrečo. Hudgins ima na svoji farmi zaposlenih nekako šestdeset mož in skoro vsi ti so bili pristasi "čarovnice".

Hudgins je rekel nadalje, da je izginilo z njegove farme dosti kokoši in drugih domačih živali, katere so najbrž odnesli k čarovnici njegovi delavci, ki niso mogli plačati v gotovini. Tudi drugi farmerji so sporečali, da so jim izginili prašiči in kokoši ter si niso mogli tega pojasniti drugače, kot da so jih odnesli ljudje, ki so nosili k "čarovnici" ukradeni blago.

Ko so bile zaslišane vse priče, je imel Mr. Tilton govor, v katerem je pozval navzoče, naj se poslužijo zdravega razuma ter se iznebeje enkrat za vselej svojega praznoverja.

Poglejte ono staro, sključeno ženo, ki sedi tam, — je rekel. — Če je kdo v tej dvorani, ki ima tako malo pameti, da vrjame, da lahko ta ženska spravlja kače v želodec ljudi ali povzroči smrt mule z zamahom svoje palice, naj stopi naprej.

Jaz govorim z vami kot s pametnimi ljudmi. Zakaj bi hoteli škodovati stari ženi in radičemu?

Čutim, kako kače plezajo in škodovati stari ženi in radičemu.

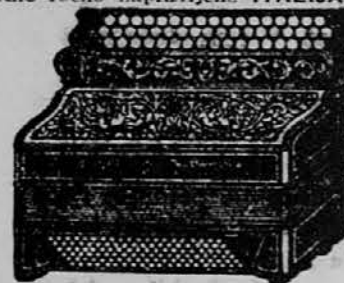
Kdaj se sme slovensko peti?

Ko so pred kratkim slovenski fantje šli na vojaški nabor v Gorico v večjih in manjših skupinah, so smeli svobodno peti slovensko po goriskem mestu, dasi bi jih bili drugače fašisti napadli na najgrši način. Na nabore prihajajo vsi in nikdo se ne odtegne vojaški dolžnosti. Italijanski oficirji hvalijo inteligenco in sposobnost slovenskih vojakov in imponira jim njihov smisel za red in disciplino. Povsem dobri državljani so Jugoslovenci v Italiji, zato pa zaslužijo poštenjega ravnanja, zaslužijo to, da bi se lojalnemu jugoslovenskemu elementu v državi dale vse pravice, katere mu tijejo pred Bogom in svetom.

Smrt istrskega rodoljuba.

Dne 4. januarja je umrl v Sv. Ivanu pri Buzetu Ivan M. Raspolić, neumeren narodni delavec med tužno istrsko rajo. Ni se strahil nobenega preganjanja in nikdar izgubil vere v končno vstajenje našega življa v Istri. Buzetska sokolska godba je sprenila svojega predsednika na zadnji poti, narod pa se je s tugo v srcu poslavljaj od njega. Raspolić je umrl v najlepši dobi. Zapustil je ženo in dva otroka, kateri vsi študirajo v Jugoslaviji.

ITALIJSKE HARMONIKE. Mi izdelujemo in importiramo razne prvotne ročno napravljene ITALIJSKE

HARMONIKE, najboljša na svetu. Deset let garancije. Nalje cene so nižje kot drugih izdelovalcev. Brezplačen pouk v igranju kucepm. Pišite po BREZPLAČNI cenik. RUATTA SERENELLI & CO. 17 Bule Avenue, Dept. 43, Chicago, Ill.

KOLEDAR

za leto 1924
STANE SAMO 40c
Naročite ga takoj, da ne boste brez njega
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

ZANIMIVE KNJIGE ZNANIH PISATELJEV
po znižani ceni

Kako sem se jaz likal. Spisal Jakob Alešovec. Povest slovenskega trpinca. V pouk in zabavo. 1., 2. in 3. del. Vsi 3 zvezki vsebujejo 448 strani. \$1.60

Ljubljanske slike. Spisal Jakob Alešovec. Vsebuje 30 opisov raznih slovenskih stanov, ima 263 strani. .70

Prihajač. Spisal Dr. Fr. Detela. Splošno priljubljeni ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predločuje ljudstvo resnično tako, kakršno je. Knjiga vsebuje 157 strani. .50

Jnan Miseric. Spisal P. L. Coloma. Zelo zanimiva, iz španskega prevedena povest. Vsebuje 170 strani. .80

Ne v Ameriko. Spisal Jakob Alešovec. Povest Slovincem v pouk. Po resničnih dogodostavljen. Vsebuje 239 strani. .60

Darovana. Spisal Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovanskih apostolov. V to povest je vpleteno delovanje in boj med kršćanstvom in poganstvom pri starih Slovanih. Vsebuje 149 strani. .40

Malo življenje. Spisal D. Fr. Detela. Kmečka povest, ki posega do dna v življenje slovenskega ljudstva ter se zlasti odlikuje po živo in resnično slikanih domačih značajih. Vsebuje 231 strani. .50

Jerna Zmagovač. Spisal Henrik Sienkiewicz. Dve značilni povesti iz ljudskega življenja in trpljenja. Vsebuje 123 strani. .40

Kadnja kmečka vojna. Spisal Avgust Senoa. Zgodovinska povest. Slavni pisatelj nam opisuje, kako je nastal kmečki punt in kako so se na oči, na čelu jima kmečki kralj Matija Gubec, nadalje kmet Elija Gregorič in drugi kmečki junaki borili soper prevzetne graščake in junake umirali mučniške smrti. Vsebuje 278 strani. .70

POŠTNA PROSTA

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

GOSPICA MALA

Spisal JEAN RAMEAU.

Za "Glas Naroda" priredil J. T.

20

(Nadaljevanje.)

Z rokama je prebirala rožni vence in šepetala vroče molitve. Roberta je bila vsak dan pri njih in vsak dan sproti je povedala Katarinci, kaj se dogaja pri Plesanovih.

Gospica Mala je bila žalostna. Mladi plemič se ji je smilil v sree.

Nekega dne je vprašala prijateljico:

— Zakaj hoče iti gospodična de Plesan na vsak način v samostan? Saj človek lahko služi tudi Bogu izven samostana.

— Zdi se mi, da je ne more pregovoriti nobena sila na svetu.

— Koliko časa je pa že v samostanu?

— Dve leti. O Božiču bo napravila zadnjo slovesno obljubo.

— Sedaj bi pa res ne smela zapustiti svojih dragih. Očitno ji je, da je egoistična, da se za nikogar nič ne meni, niti za mater niti za brata.

Roberta jo je pa zagovarjala in branila.

— Nikar ne govorite tako, Katarinca. Ona se je še vedno žrtvovala, kadar je bila potreba. In v samostan je šla, da osreči svojo družino.

Gospica Mala je začela premišljevati te besede.

Torej se je odločila Ana za samostan samo vsled tega, ker je bilo na pristavi za tri premla prostora? In trije več potrebujejo, kot potrebujejo dva. Če bi imeli Plesanovi grad, bi se Ana najbrže nikdar ne zaobljubila. V srečo gospice Male se je pojavil velikodušen naert.

Gotovo bi se dalo Ano pregovoriti, če bi bil grad zopet Plesanova last. V tem slučaju bi najbrže ne silila v samostan.

Treba je iti takoj na delo.

Sklenila je, da se domeni s svojim očetom. Vedela je tudi, da bo zadela pri njem na velik odpor.

Oče ji je bil dober, dal ji je vse, kar je zahtevala, toda, da bi vrget vstran sto petdeset tisoč frankov — to bi bilo več kot preveč. Kakor hitro pa oče dovoli, bo povedala Roberti, in novica bo hitro prodrla na pristavo.

Toda, kje je bil v istem trenutku gospod Lerosel? Že deset dni ji ni pisal. Morda je na Dunaju ali v Londonu? V zadnjem pismu je nekaj omenil, da se bo mogoče podal v Lizbono.

Kar na slepo srečo je poslala naslednjo brzojavko v Pariz:

— Če si v Parizu, me pričakuj jutri zvečer. Prišla bom za štirindvajset ur k tebi. Brzojavici.

Naslednjega dne je prišel sledeči brzojavni odgovor: Ravno kar sem se vrnil iz Lizbone. Le pride. Težko te pričakujem. Sreč te poljublja oče.

Katarinca je narečila služabnici, naj pripravi perilo.

21. decembra ob štirih popoldne je odpotovala z brzovlakom v Pariz.

Enajsto poglavje.

V veliki palači v Rue Murillo je objel gospo Lerosel svoj hčerko, gospico Malo. Neprestano jo je pritiskal k sebi, kajti za tri mesece je ni bil videl.

Zdelo se mu je, da se je zelo izpremenila in da se je celo nekoliko pokmetila.

— Zrasla si, zrasla — ji je rekel ter jo meril od vrha do ta.

Vedno ji je rekel to, kadar je ni videl dalj časa.

Katarinca, ki je bila baš tiste dni dosegla petindvajseto leto, svoje starosti, je bila že vajenat takih komplimentov.

— Saj ni res, oče. Nikar se mi ne prilijuj!

— Saj se ti ne prilijujem. Kmalu boš tako velika kot je bil velik Napoleon.

— Po petindvajsetem letu človek ne raste več.

— Takrat se rasti začne — ji je dokazoval ljubeči oče.

— No, kako si kaj opravil na Portugalskem?

— Stareu se je zresnil obraz. Čudno je odkimal z glavo rekoč:

— Prav ničesar nisem opravil. To pot so me pa prav pošten potegnili. Tri tisoč akcij imam na vratu, pa ne vem, kaj bi žnjim začel.

— Morda se bo zadeva vseeno dobro uredila?

— Jaz sem izgubil vse upanje. Toda, kar je, je. Moje prave govnne akcije pa izbornu stojijo.

— Vidiš, vidiš. Boš pa pri premogu toliko več zaslužil kot si izgubil na Portugalskem.

— Toliko bom že zaslužil, da bom dal moji Katarinci kakor lepo darilo, — je odvrnil oče potolažen ter jo potegnil za ušesa.

Katarinca je ta pogovor jako razveselil.

— Po kaj si pa prišla pravzaprav sem? Gotovo si me spet prišla eiganit za kako stvar?

— Jaz! Kaj ti ne pade v glavo? — mu je hotela ugovarjati Katarinca.

— Torej nočeš ničesar? Hm, to je pa čudno. Ali nočeš drago cene zbirke alpskih rož? Dandanes so ljudje kar zanorjeni v tako vrsto trave. Poznam ljudi, ki so si jih toliko nabavili, da so že čisto bankrot.

Ne boj se oče, — jaz te ne bom na ta način spravila na kant.

— Na kakšen način pa? Na nosu se ti pozna, da boš zahtevala od mene nekaj velikanskega.

— No, seveda, je že res — je odvrnila Katarinca ter se tesneje privila k njemu in mu začela gladiti roko.

— Oho, oho, — je vzkliknil Lerosel. — To so pa slaba znamenja. V tem slučaju gre gotovo za nekaj posebnega.

— Da, za nekaj posebnega — je odvrnila Katarinca komaj slišno.

— Ali se tiče tvoje bajte?

— Ne baš moje bajte, kljub temu, da je zadeva z njo v tesni zvezi.

— No, pa govori v božjem imenu.

Katarinca je zastokala. Res je bila zmedena, kot ni bila še nikdar v svojem življenju.

— Veš kaj, tistega gradu, ali kot ti praviš, tiste barake, sem že do grla sita.

— Saj se mi je takoj zdelo, da se boš hitro naveličala.

— Nisi se motil, oče.

— Človek mora od dolgega časa umreti v tistem starem gradu. Nobena razvedrila, nobene izpremembe. Oh, to mora biti nekaj groznega.

(Dalje prihodnjik.)

Stalno vzdrževanje razsvetljave.

Pokvarjene naprave in izgorile svetilke zadajajo trgovini slab izgled.

Mi imamo stalno službo, potom koje redno nadzorujemo, vstavljamo in popravljamo Standard Lighting Units. Stroški, ki so samo 50 centov mesečno za vsa-

The New York Edison Company
At Your Service

Installment, Wiring and Fixture Bureau

865 Broadway

Telephone: Stuyvesant 5680

Novice iz Slovenije.

Smrtna kosa.

Dr. Bogumil Seneković, eden najbolj sposobnih, matuljivih zdravniških uradnikov, je umrl v Ljubljani. Kako pa je cenila bivša avstrijska vlada naše najbolj sijajne talente, se vidi tudi iz dejstva, da je bil pokojni dr. Bogumil Seneković še leta 1919. čisto porinjen okrajni glavar. Šele kot poročevalac in glavni faktor v poverjenstvu za prehrano, ki mu je natočeval dr. Ivan Tavcar, je začel polagoma napredovati. Končno je dosegel stopnjo dvornega svetnika, ki si jo je upravljal kravato zaslužil. Zanimivo je, da je med njegovimi tovaršimi matularji prav izredno številno odličnih javnih delavcev. Njegovi sodelavci za našo univerzo, znanost, kulturo in socialni napredek so bili: dr. Ivan Prijatelj, dr. Janko Žirovnik, dr. Fran Kimovec, dr. Pavel Skaberne, Fran Kumaver, Friderik Gregorka, dr. B. Derž, Niko Omersa, Fran Podboj, dr. Profesor državne prava na ljubljanski univerzi dr. Pitmanje je imel pred predavanjem na svoje slušatelje nagovor, v katerem se je spominjal znanstvenega dela svojega umrlega kolege.

Smrtna nesreča v Vevčah.

V nedeljo 6. januarja je bil v vevški papirnici pri napeljevanju žice ubit od električnega toka delavec Pavel Šubice. Bil je takoj mrtvev in pomoč izključena.

Pogreša se

Mletni Franc Kotnik iz Mojstrane št. 38, ki je trpel zadnje čase na čestih božastnih napadnih. Od doma je odšel dne 25. decembra in se odleži ni povrnil.

Dogodiljaj ribiča.

Ptujski brivec Jožef Kerner je ušel pred kratkim v Dravi izredno velikega suha. Ko je ribo natančneje ogledoval, je našel v njenem žrelu trnek, katerega je spoznal kot svojega. Isto ribo je namreč že pred tednom lovil, pa mu je ušla s trnekom v red.

"Sodnik" in "sodni sluga".

V nedeljo 6. jan. dopoldne je prišel v ljubljansko kavarano "Prešern" možakar, ki se je zelo radovedno oziral po lokalu. Očividno so ga dražile zlasti ženske suknje drugih ljudi, ki so visle po ključah. Končno se je vendarle odločil, stopil k eni izmed stenskih kljuk in ji odzvel breme, lepo težko suknjo, last Vodeška, uradnika na Okrežnem uradu za zavarovanje delavcev. Ravno je hotel oditi s čeno kupljeno robo, pusti si svojo suknjo v kavarni, na prito. Toda, še predno se je zavedel, ga je držal stražnik in ga pozval, naj se legitimira. Možakar je odgovoril, da je sodnik, torej mož, ki ima opraviti s paragrafi. Sploh se je delal zelo važnega in meril stražnika od spodaj navzgor. Seveda mu vse skupaj ni nič pomagalo. Vrniti je moral suknjo lastniku, obleči svojo in oditi z možem postav na policijo. Svest si svojega visokega dostojanstva, je tu lakonično odgovoril: "Jaz sem sodnik Kajfež iz Loza!" Nastopal je tako sigurno, da je v resnici spravljal že policijske organe v zadrego. Prišli so že namreč misliti, da se je najbrže zgodila pomota. Ko pa so sodnika potipali malo za

zaragrafe, je postal nenadoma majhen in je sramežljivo odvrnil: "Paragrafov ne poznam, moram vedno pogledati v bukelee!" Končno je izjavil, da ni sodnik, ampak samo sluga okrajnega sodišča v Ložu, Jakob Zumer. Ko je uvidel, da bo moral v luknjo, je pričel prositi, naj ga izpustijo, češ, da ima še važne opravke. Rekel je tudi, da je sploh ves zmešan, ker ima neke na Dolenjskem tovarno in mora na vsak način izplačati delavce. Končno pa se je v zapetu le pomiril ter si lajšal dušo in vest s prepevanjem. Celo noč je prepeval kakor slavček, čerprav v kletki, in šele naslednji dan zjutraj truden zaspal. Kdo je ta čudak, pa pravzaprav še vedno ni jasno. Sodnik gotovo ni, sodni sluga najbrže tudi ne bo, mogoče je neurečen oziroma ne roden šaljevec, na vsak način pa prefriganec, ki ni brez macla na glavi. Izkazalo se je, da tudi suknja, ki jo nosi, ni njegova last. Sama od sebe pa se ga tudi gotovi ni prijel.

Velik vlem v Ptuj.

V pisarno železniške sekcije v Ptuj je bilo v novejtni noči vzlomljeno in odnočeno 48.296 Din gotovine. Za stericli ni nobenega sledu. Zanimivo pa je, da je bilo vzlomljeno samo v mize, v katerih so se nahajali večji zneski. Sečemu slučaju je pripisovati, da tatovi niso odkrili neke večje svote, ki je bila skrita. Cirkularna knjiga je bila kasneje najdena na prosti sumi se, da so neznamni storilci pobegnili z nekim nečim vlakom.

Kovčeg tihotapca ali tata.

Ob železniški progi v bližini postaje Brezice so našli pleten potni kovčeg z možnimi klobuki, čepicami in ščatkami. Domneva se, da ga je vrget kak tihotapca ali tat iz vlaka, da bi ga pozneje poiskal.

Izseljevanje našega ljudstva.

Izseljujejo se ljudje z Vipavskega, s Krassa, iz Brd in tudi iz gorških okolice. Te dni so odšli štirje domačini iz Vrtojbe v Francijo v rudnike, dve dekleti pa sta se odpeljali v Aleksandrijo.

V Krepljah na Krasu

je imelo tamkajšnje bralno, vinogradsko in sadjarsko društvo svoj redni občni zbor. Vojna je napravila društvu ogromno škodo. Izmed 40 arav vinograda je bilo uničenih 30 arav. Društvo pričakuje vojno odškodnino. Po svoji moči pa dela in popravlja, kar more.

PRIPUŠČENI, NEOZIRAJE SE NA KVOTO.

Splošna javnost ne pozna tistih določb priseljeniške postave, ki se tičejo priseljevanja, četudi je kvota že izžrpana.

Da pojasnemo čitateljem, kako je s to zadevo, smo se obrnili na Mr. Emila Lederera, podpredsednika United American Lines, ki opravlja skupno službo s Hamburg American Line.

Člen 2-a in 2-d kvotne postave se glasita:

Neoziraje se na kvoto, se smejo priseliti:

1. Vladni uradniki, njihove družine, člani družin, služabniki, uslužbenici;

2. tujei, ki potujejo skozi Združene države, ne da bi se tukaj ustavili;

3. tujei, ki obiskujejo Združene države začasno kot turisti oziroma za zabavo;

4. tujerodei pod šestnajstimi leti, ki so otroci ameriških državljanov;

5. tujerodei, zaposleni kot domači služabniki; to se pravi oni, ki so bili resnično vzeti v službo Združenih držav ali v kaki tuji deželi ter pridejo v Združene države nadaljevati svojo službo;

6. tujerodei, ki so profesionalni igralci, umetniki, predavatelji, bolniške strežnice, pevci, duhovniki vseh veroizpovedi, vseučiliški profesorji in tujerodei, pripadajoči h katerikoli priznani učenji profesiji s svojimi ženami in otroci, ki še niso stari šestnajst let;

7. stanovaleci Združenih držav, ki se vračajo na začasen obisk ter njihove žene in otroci, ki še niso stari 16 let, pod pogojem, da so v spremstvu vračujočega se stanovaleca Združenih držav.

Političen proces proti učitelju Medveščku.

Učitelj B. Medvešček iz Dečanov v Istri je bil obsojen na osen mesecev zapora pred sodnijo v Kopru, obtožen, da je napisal slovensko kot občevelni jezik pri ljudeh, ki so priznali italijansko kot takega. V resnici je Medvešček postopal vestno in korektno, ali italijanska vlada hoče imeti med Slovenci italijansko kot občevelni jezik in zato je moral biti Medvešček obsojen. Kazen pa se ne izvrši zaradi amnestij. Državni pravdnik je kričal, da ima Italija sedaj dograjen svoj dom, ali v vrati tega doma je še nekaj Slovanov, ki morajo postati Italijani ali pa ven z njimi.

POZOR, SLOV. GOZDARJI!

Potrebujemo petdeset dobrih slovenskih tesacev za delati železnične vezi (Railroad Ties), kakor tudi podpore za premostove jame (Mine Posts). Kdor Slovencev želi delo dobiti, naj sem pride in, če mogoče, prinese plankoto s seboj. To delo se bo pričelo prvega februarja. Pridni delavci lahko tukaj lepe denarje zaslužijo, postopave pa ne maramo. Dobra hrana in čista kempa pri Babcock Lumber and Boom Co. na Davis, W. Va. Ko pridete sem, pojdite naravnost na Babcock Lumber Co. Office, katera je nasproti železnične postaje (Depot) in vas bodo precej v Cross Ties Camp poslali. Vprašajte za Mr. Osborne ali pa Mr. Fred. Vierung, superintendenta Babcock Lumber and Boom Company, Davis, W. Va. (19-1-12)

Izšel je

"Slovensko - Amerikanski Koledar" za leto 1924.

Knjiga je znanstvene, poučne in zabavne vsebine in jo bi moral vsak imeti, ker mu bo mnogo koristila in ga bo v marsičem poučila.

SLOVENSKO - AMERIKANSKI KOLEDAR JE : KNJIGA, KI IMA TRAJNO VREDNOST. :

NAROČITE GA ŠE DANES.

Cena s poštnino 40 centov.

Za Jugoslavijo je ista cena.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street : New York, N. Y.

Kretanje parnikov - Shipping News

5. februarja: Canopic, Cherbourg in Hamburg.	6. marca: Thuringia, Hamburg.
6. februarja: Paris, Havre; Orduña, Cherbourg in Hamburg; Pres. Monroe, Cherbourg.	8. marca: George Washington, Cherbourg, Bremen; Berengaria, Cherbourg, Colombo, Genoa.
7. februarja: America, Cherbourg in Bremen; Cleland, Cherbourg in Hamburg.	11. marca: Pres. Wilson, Trst; Chicago, Havre; Canopic, Cherbourg, Hamburg.
9. februarja: New Amsterdam, Boulogne.	12. marca: Paris, Havre; America, Cherbourg, Bremen.
14. februarja: Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.	15. marca: Aquitania, Cherbourg; Orduña, Cherbourg; Orduña, Cherbourg, Hamburg; New Amsterdam, Boulogne; Conte Verde, Genoa.
16. februarja: Berengaria, Cherbourg; Andania, Cherbourg; Zealand, Cherbourg; Duilo, Genoa.	18. marca: Bremen, Bremen.
19. februarja: Albert Hallin, Cherbourg in Hamburg.	20. marca: Cleveland, Cherbourg in Hamburg; Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.
20. februarja: Rochambeau, Havre; Ohio, Cherbourg in Hamburg; Pres. Van Buren, Cherbourg.	22. marca: Leviathan, Cherbourg; Olympic, Cherbourg; Rochambeau, Havre; Saxonia, Cherbourg; Zealand, Cherbourg.
23. februarja: Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Mongolia, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa.	26. marca: Martha Washington, Trst.
27. februarja: Suffren, Havre; Pittsburgh, Cherbourg in Hamburg.	27. marca: Duilo, Genoa.
1. marca: La Savoie, Havre; Olympic, Cherbourg; Antonia, Bremen; Pres. Harding, Cherbourg, Bremen.	29. marca: La Savoie, Havre; Pres. Harding, Cherbourg; Orca, Cherbourg, Hamburg; Andania, Cherbourg.
4. marca: Stuttgart, Bremen.	2. aprila: Berengaria, Cherbourg.
5. marca: Venndam, Boulogne.	

HITRA POTNIŠKA SLUŽBA od NEW YORKA do TRSTA (preko Genova)

Najbolja in najhitrejša pot po Sredozemskem morju z našimi velikostnimparniki.

*DUILLO 16. feb. 27. mar. 1. maja; 17. jun. COLOMBO 8. mar. 15. apr. 21. maja AMERICA 11. apr. 30. maja 14. julija TAORMINA 13. maj. 25. jun. 4. avg.

*Največji in najhitrejši parnik na olje za Sredozemsko morje.

Udobne kabine tretjega razreda s 2, 4 in 6 posteljami za družine in penke.

Pri okusnih obedih je vino brezplačno. Za podrobnosti vprašajte našega agenta v vašem mestu ali pa naravnost pri

NAVIGAZIONE GENERALE ITALIANA
Italia-America Shipping Corporation
1 State Street General Agenti New York
Naši zastopniki v Jugoslaviji: Jadranska Banka, Belgrad in njene podružnice

IZPLAČILA v AMERIŠKIH DOLARJIH.

V Jugoslaviji —

se more izplačati dolarje le potnikom v Ameriko proti predložitvi od ameriškega konzula potrjenega potnega lista in ne več kot protivrednost od 3.000. — frankov, to je sedaj približno \$140. — za enega potnika.

V slučaju, da naslovljenec na izplačilo dolarjev nebi mogel predložiti potrjenega potnega lista, dobi pošiljatelj lahko dolarje nazaj ali nam pa na novo naroči izplačati naznani smek v dinarjih.

Nadalje se nam sdi umestno pripomniti, da nikakor ne moremo priporočati pošiljati čke v Jugoslavijo.

Splošno mnenje vlada, da se čeki, ki se glase na dolarje, tudi v dolarjih izplačajo, kar pa ni res, ker, kot je sgoraj omenjeno, je v Jugoslaviji od vlade pod kasnijo prepovedano izplačevati dolarje.

Tudi pošiljajo mnogi navadno ameriške čke v domovino. Ti pa olikar niso pripravljeni na ljudi na deželi, ker so banke oddajene in izplačajo take čke v dinarjih šele potem, ko dobe iz Amerike potrdilo, da so jim bili odobreni.

Onim, ki stanujejo na deželi in ne potujejo v Ameriko, je najbolje poslati denar navadnim putem v dinarjih, kateri so jim izplačajo na najni post post brez neprimlik.

Tudi za nabavo potnega lista — (pasa) je najpripravneje poslati dinarje. Dokler namreč potni list ni potrjen od ameriškega konzula, ne more potnik dvigniti dolarjev. Stroške za razne listine in potni list se pa lahko plača tudi s dinarji.

V Italiji in nasosednem osamlju —

so veljavne povsem drugačne odredbe ter lahko izplačamo dolarje vsakomur do poljubnega zneska. Če je pa namenjen denar le za potovanje, je na naknadni omešiti vidno: izplačati le, ako naslovnik potuje.

Valed naračunajoč strokov smo se morali odločiti preverediti pristojbno za dolarska izplačila kakor sledi: Za izplačila do \$25. računamo po 78 centov; od \$25. naprej po 8%, to je po 8 cente od vsakega dolarja.

Na naknadni naj bo vidno omešito: izplačati v dolarjih.

Ta pristojbina je veljavna za dolarska izplačila v Jugoslaviji in Italiji.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt St., New York City

Vsak poveč bi moral imeti novo izdajo

"PESMARICA GLAZBENE MATICE"

Za štiri moške glasove Uredil Matej Hubad

Knjiga ima 296 strani, ter vsebuje 103 najboljkih in najnovejših pesmi s notami.

Cena s poštnino \$3.00.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

New York, Plymouth, Havre, Paris

PARIS 6. februarja

New York, Havre, Paris

LA SAVOIE 2. februarja

ROCHAMBEAU 20. februarja

SUFFREN 27. februarja

CHICAGO 11. marca

New York, Vigo (Spain), Bordeaux

LA BOURDONNAIS 4. marca

Pute za navodila lokalnih agenta ali na glavni uradi: 19 STATE STREET, NEW YORK

Kako se potuje v starikraj in nazaj v Ameriko.

K DOR je namenjen potovati v starikraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, priligi in drugih stvareh.

Pojasnili, ki vam jih zamoremo dati vsled naše dolgoletne izkušnje. Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvostorne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Tudi oni ki še niso ameriški državljan, morejo potovati v starikraj na obisk, toda potrebno je, da se povrnejo tekom šestih mesecev